

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Ei kuuta taivaalta

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajanvietto ja palveluntarve

Mira Karjalainen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

syyskuu/2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Mira Karjalainen	Sivumäärä 59 ja 22 liitesivua
Työn nimi Ei kuuta taivaalta - Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajanvietto ja palveluntarve	
Ohjaava opettaja Juha Niiranen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Lohjan kaupungin Nuorisotoimi Erityisnuorisotyö, Maikki Arola	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää ja kuvata lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajanvieton tapoja sekä palveluntarvetta. Opinnäytetyössäni kerätty aineisto hyödynnetään toiminnan kehittämisen pohjana Erityisnuorisotyön tiimissä ja Katupalveluyhdistys Kartsa Ry:ssä. Opinnäytetyössäni hahmoteltiin toiminnan kehittämisen suuntaviivoja. Työn tilaajana oli Lohjan kaupungin Nuorisotoimen Erityisnuorisotyö. Aineisto kerättiin käyttämällä ryväsoitinta. Kyselyyn vastaajiksi valittiin jokaiselta Lohjan alueen yläasteelta yksi luokka jokaista luokka-astetta eli yhteensä 15 luokkaa.</p> <p>Selvitys toteutettiin strukturoidulla Webropol -kyselylomakkeella, joka muodostui 24–30 aihepiireittäin järjestetystä kysymyksestä. Kysymysten lukumäärä riippui vastaajan antamista vastauksista. Kysymykset olivat muodoltaan valinta- ja monivalintakysymyksiä, sekamuotoisia kysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Yksi kysymys oli muodoltaan vaihtoehtojen järjestykseen asettaminen. Kysymyksiä oli aihepiireistä perustiedot, vapaa-aika, vapaa-aika ja päihteet, palvelut sekä sosiaalinen media.</p> <p>Näyteaineisto muodostui 171 vastauksesta, joista analysointiin päätyi 158 vastausta. Analysoinnissa mukana olleet vastaukset olivat tällä hetkellä Lohjalla asuvilta vastaajilta. Aineiston analysointi tapahtui sekä kvantitatiivisesti että kvalitatiivisesti. Aineistosta tehtiin yleistäviä johtopäätöksiä. Lisäksi huomiota kiinnitettiin tutkimuskysymysten kannalta kiinnostaviin yksittäisiin vastauksiin, joita ei kuitenkaan käsitelty opinnäytetyössäni vastaajien anonymiteetin turvaamiseksi.</p> <p>Vapaalle olemiselle kaivataan tilaa keskeiselle paikalle hyvin aukioloajoin. Lohjalaiset yläasteikäiset nuoret toivovat järjestettävien musiikkitapahtumia sekä liikunnallisia tapahtumia. Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen suurin osa ei halua osallistua. Halukkaille tulisi tarjota monipuolisia mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, mutta myös muita vaikuttamismahdollisuuksia tulee lisätä ja markkinoida. Moni lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista ei tiedä mihin asioihin haluaisivat vaikuttaa. Lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria tulisi kannustaa vaikuttamaan heitä kiinnostaviin asioihin markkinoimalla ja jakamalla tietoa erilaisista vaikuttamiskanavista sekä vaikuttamisen kohteista. Eri vaikuttamiskanavien ja vaikuttamisen kohteiden markkinoinnilla voi olla myönteinen vaikutus näiden nuorten vaikuttamisen aktiivisuuteen.</p> <p>Sosiaalista mediaa tulisi hyödyntää toiminnan markkinoinnissa sekä tiedon jakamisessa. Internet-sivujen tiedot tulisi päivittää ja niiden sisältöjä kehittää. Koulujen Wilmaa tulisi hyödyntää vanhemmille suunnatun tiedon ja markkinointimateriaalin levittämisen kanavana.</p> <p>Kaveripiirillä on todennäköisesti vaikutusta lohjalaisten yläasteikäisten nuorten päihteidenkäyttöön. Ehkäisevässä päihdekasvatuksessa tulisi kiinnittää huomiota lähimmän kaveripiirin vaikutukseen nuoren päihteidenkäyttöön. Erityisnuorisotyön Omin Jaloin – työmenetelmää voisi kehittää lisäämällä siihen nuoren itsetuntoa ja – luottamusta käsitteleviä tehtäviä.</p>	
Asiasanat nuoret, vapaa-aika, vapaa-ajantoiminnat, palvelutarpeet, palvelut, erityisnuorisotyö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work

ABSTRACT

Author Mira Karjalainen	Number of Pages 59 and 22
Title Not asking for the moon - The leisure time spending and the need for services of Lohjas 13-15-year-olds	
Supervisor Juha Niiranen	
Subscriber and/or Mentor Lohjan kaupungin Nuorisotoimi Erityisnuorisotyö, Maikki Arola	
Abstract <p>The goal of this final thesis was to describe the leisure time spending and need for services of Lohjas 13-15-year-old citizens. The collected material was utilized for the development of special youth work and the association Katupalveluyhdistys Kartsa. The guidelines of development were outlined in this final thesis. The subscriber of this work was Youth services' special youth work of the city of Lohja. The data was collected using a cluster sampling. The responding classes were selected from each of Lohjas upper comprehensive schools. From each school one 7th, 8th and 9th grade was selected for a total of 15 classes.</p> <p>The study was conducted using a structured Webropol questionnaire which consisted of 24 to 30 questions which were organized by subject matter. The number of questions depended on the answers given by the respondents. The questions were in the form of selection and multiple-choice questions, mixed questions and open questions. In one question the respondents ranked options depending on their importance. Questions were about some personal details, leisure time, leisure time and intoxicants, services and social media.</p> <p>The data consisted of 171 responses, of which 158 responses ended up in the analysis. The responses involved in the analysis were given by respondents currently living in Lohja. The data was analyzed both quantitatively and qualitatively. Generalizing conclusions were made from the data. In addition, attention was given to separate answers which were interesting from research problems' point of view. Those answers weren't processed in this final thesis to ensure the respondents' anonymity.</p> <p>A place is needed in a central location with good opening hours. It would be used for casual time spending. 13-15-year-olds are hoping for musical and sporting events. The majority of them don't want to take part in planning and implementing events and activities. Many kinds of opportunities to participate in planning and implementing activities should be offered to those willing to participate. Also other opportunities of influencing should be increased and marketed. In Lohja some 13-15-year-olds don't know what matters they want to make an effect on. 13-15-year-olds should be encouraged to influence the matters that interest them. That could be achieved through marketing and sharing information about ways of influencing and matters which to influence. Marketing the matters to influence and means of influencing could have a positive impact on the influencing activity of these citizens of Lohja.</p> <p>Social media should be used more in marketing as well as sharing knowledge. The information on the websites should be up-to-date and the content developed. In schools Wilma should be used as a medium of sharing information and marketing material which are targeted to the parents.</p> <p>The substance abuse of 13-15-year-olds is likely to be influenced by their circle of friends in Lohja. In preventive drug work the circle of friend should be paid attention to. Special youth works Omin Jaloin-method should be developed to include exercises about self-esteem and confidence.</p>	
Keywords adolescent, leisure time, leisure activities, needs for services, facilities, special youth work	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Lohjan kaupunki	5
1.2 Erityisnuorisotyö	6
1.3 Katupalveluyhdistys Kartsa Ry	7
2 SELVITYS	8
2.1 Tutkimuskysymykset	10
2.2 Tutkimusote ja -menetelmät	11
3 VAPAA-AIKA	14
3.1 Vapaa-ajan määrä ja vaikutusmahdollisuudet	15
3.2 Vapaa-ajan vieton ympäristöt	17
3.3 Kaverit	24
3.4 Tapahtumat ja harrastukset	32
4 MUUT PALVELUT	35
4.1 Päihteet	36
4.2 Sosiaalinen media	38
4.3 Vaikuttaminen	42
4.4 Tiedonhaku, huolet ja avunsaanti	43
5 ARVIOINTI	48
5.1 Tutkimuksen arviointi	49
5.2 Aineiston luotettavuus	50
5.3 Yhteistutkimus palveluiden kehittämisen pohjana	51
5.4 Koulun kanssa tehtävä yhteistyö – aina haasteellista?	52
6 KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT	53
6.1 Vapaa-ajan aktiviteetit	53
6.2 Kartsa ja päihteidenkäyttö	55
6.3 Muut palvelut	56
LÄHTEET	58
LIITTEET	60

1 JOHDANTO

Löysin opinnäytetyöaiheeni ollessani yhteydessä itselleni läheiseksi muodostuneeseen työelämätahoon. Keskustelimme kehittämisprojektistani sekä opinnäytetyöstäni ja suunnitelmat hahmottuivat nopeasti. Tein opinnäytetyöni lohjalaisten nuorten vapaa-ajan vietosta ja palveluntarpeesta. Nuorisotoimen Erityisnuorisotyö tarvitsi tietoa, joiden pohjalta he kehittävät nuorille suunnattua toimintaansa ja palveluitaan. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli toisin sanoen hankkia pohja Erityisnuorisotyön toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena oli selvittää lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajan käyttöä ja heidän palveluntarvettaan, johon etenkin erityisnuorisotyö voisi vastata. Nuorille tarjottavista palveluista haluttiin nuoria tavoittavampia ja kiinnostavampia kuin ennen. Lisäksi kohderyhmän vapaa-ajasta haluttiin tietoa hyödynnettäväksi muiden toimijoiden palveluiden kehittämistyössä. Rajasimme kohderyhmän yläasteikäisiin lohjalaisiin nuoriin. Alueellinen kattavuus oli toivottavaa saada tuloksiin mukaan. Siitä syystä kyselyyn valittiin kaikki Lohjan alueen yläasteet. Päätimme, että jokaisesta koulusta kyselyyn osallistuisi yksi luokka kultakin luokka-asteelta, jotta kaikki koulut ja ikäryhmät olisivat suurin piirtein yhtäläillä edustettuina. Koulujen edustavuus on nähtävissä alueiden edustavuudeksi, koska koulujaot noudattavat tiettyä aluejakaumaa. Tietoja kerättiin selvityksellä, johon pyydettiin mukaan Erityisnuorisotyön yhteistyökumppaneita. Toiveena oli, että selvityksestä olisi hyötyä mahdollisimman monelle taholle. Olin mukana tietojen keräämisessä ja kehitystyön suuntaviivojen hahmottamisessa, mutta tietojen pohjalta tehtävä kehitystyö jäi erityisnuorisotyön vastuulle. Muut selvityksen tulokset saaneet toimijat ja tahot vastaavat myös itse tulosten hyödyntämisestä. Seuraavissa kappaleissa olen kuvaillut tärkeimmät opinnäytetyössäni mukana olleet toimijatahot.

1.1 Lohjan kaupunki

Lohja on vajaan 40 000 asukkaan kaupunki Uudenmaan maakunnassa Etelä-Suomen läänissä. Lohjan kaupunki on kaksikielinen ja asukkaista 4,1 prosenttia puhuu äidinkielenään ruotsia. Pinta-alaltaan kaupunki on reilu 350 neliökilometriä. (Loh-

jan kaupunki 2012a.) Lohjalla on metsä-, metalli-, muovi- ja materiaaliteknologia- sekä elektroniikkateollisuutta ja se sijaitsee valtateiden 25 ja 1 varrella (Lohjan kaupunki 2012b). Lohjan kaupunkistrategian 2005–2013 2.4 Lohja tilastoissa mukaan Lohjan väestönkasvu on ollut noin 1 prosenttia viimeisten vuosien aikana, joten Lohjaa voidaan kutsua kasvukunnaksi. Kyseisen kaupunkistrategian mukaan Lohja on teollisuusvaltainen ja työpaikkaomavarainen, mutta kaupungin osalta korkea-asteen suorittaneiden määrä, työttömyysaste, väestön ikärakenne sekä keskitulot eivät ole yhtä hyvällä tasolla. Lisäksi Lohja on tunnettu hyvistä ominaisuuksista sekä erityisesti hyvästä kasvuympäristöstä lapsille ja viihtyisistä asumismahdollisuuksista. (Lohjan kaupunki 2012c.)

1.2 Erityisnuorisotyö

Opinnäytetyöni oli tiiviisti yhteydessä erityisnuorisotyöhön. Ohjaajanani toimi erityisnuorisotyöntekijä ja työstin opinnäytetyötäni erityisnuorisotyön tiimissä. Erityisnuorisotyön tiimi vaikutti kyselyn sisältöön ja auttoi minua käytännön toteuttamisessa. Lohjan kaupunki on määritellyt erityisnuorisotyötä seuraavalla tavalla:

Erityisnuorisotyö on luonteeltaan sosiaalista nuorisotyötä. Erityisnuorisotyön tehtävänä on edistää nuoren psyykkistä, fyysistä, sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia, mikä tapahtuu parhaiten yhteistyössä muiden nuorten kanssa työtekevien tahojen kanssa. Lohjalla erityisnuorisotyö on liikkuvaa ja työssä menään sinne missä nuoret ovat. Erityisnuorisotyö on ennaltaehkäisevää, etsivää ja korjaavaa. Työssä kiinnitetään erityisesti huomiota niihin asioihin, jotka vaikuttavat nuoren itsetuntoon, motivaatioon ja terveyteen. (Lohjan kaupunki 2012d.)

Lohjan kaupungin erityisnuorisotyön kohderyhmänä ovat yläasteikäisistä nuorista aina 29-vuotiaisiin asti, mutta kohdistuen erityisesti peruskoulusta jatko-opintoihin siirtyviin nuoriin. Erityisnuorisotyötä tehdään nuoren, kodin, koulun ja moniammatillisen verkoston kanssa. Työmuotoina käytetään etsivää nuorisotyötä, yksilötyötä, pienryhmätoimintaa, koulu yhteistyötä, moniammatillista yhteistyötä sekä Katupalveluyhdistys Kartsa Ry:n toimintaa. (Lohjan kaupunki 2012d.) Etsivässä työssä on tärkeää olla paikalla ja tarjolla siellä missä mahdolliset asiakkaat ovat (Kaartinen – Koutaniemi 2012, 23). Toiminnan tavoitettavuus paranee, kun toimintaa on siellä missä nuoret

ovat. Siksi Nuorisotoimi ja heidän yhteistyökumppaninsa olivat kiinnostuneita siitä, missä vapaa-aikaa vietetään ja milloin. Erityisnuorisotyö hoitaa pääsääntöisesti etsivää nuorisotyötä Lohjalla. Myös Katupalveluyhdistys Kartsa tekee etsivää työtä ja liikkuu nuorten parissa. Jotta Nuorisotoimi sekä yhdistys tavoittaisivat nuoret heidän vapaa-ajallaan, tulee toimijoiden tietää missä nuoret aikaansa viettävät.

Erityisnuorisotyössä käytetään Omin Jaloin – menetelmää, jossa käsitellään nuoren elämää yhdeksän eri osa-alueen kautta. Toimintaan kuuluu viisi tapaamiskertaa, joissa käsitellään perhettä, rahankäyttöä, koulua, harrastuksia ja vapaa-aikaa, kaveri- ja seurustelusuhteita, päihteitä, rikoksia sekä terveyttä. Viidennellä tapaamiskerralla läsnä ovat myös vanhemmat. Toiminnan tavoitteena on lisätä nuoren ymmärrystä omien valintojensa vaikutuksesta nykyhetkeen ja tulevaisuuteen. (Lohjan kaupunki 2012e.)

1.3 Katupalveluyhdistys Kartsa Ry

Yksi tärkeimmistä tähän selvitykseen osallistuneista yhteistyötahoista on Katupalveluyhdistys Kartsa Ry. Myös Kartsa-nimellä kutsuttu yhdistys oli selvityksen yhteistyökumppaneista aktiivisin, joten yhdistyksen näkökulma näkyi kyselyn sisällössä. Kartsa on perustettu vuonna 1987 Lohjan seurakunnan ja kaupungin yhteistyönä (Kartsa koulutus 1 Kartsa & Päivystäjä 2011). Yhdistyspohjaiseksi toiminnaksi Kartsa siirtyi vuonna 2001, mutta yhdistyksellä on ostosopimus Lohjan kaupungin kanssa. Erityisnuorisotyöntekijät osallistuvat yhdistyksen toimintaan, vapaaehtoiset Kartsa-päivystäjät ohjaavat nuoria erityisnuorisotyön toimintaan ja kaupunki esimerkiksi lainaa tiloja yhdistyksen käyttöön. Toiminnan tavoitteina ovat turvallisuus, nuorten kasvun tukeminen, vanhemmuuden tukeminen ja vapaaehtoisten huomioiminen. Kartsan toimintaan kuuluu päivystykset perjantaisin, juhlapyhien aattoina ja koulujen kesälomien alkaessa. Päivystäminen tarkoittaa, että aikuiset liikkuvat nuorten parissa, keskustelevat ja antavat tarvittaessa ensiapua. Nuoria voidaan tarvittaessa myös kotiuttaa tai viedä sairaalaan. Toimenpiteitä ei tehdä ilman nuorten lupaa eikä vanhempien tietämättä. Päivystäjien on tarkoitus olla esimerkillisiä, turvallisia ja ystävällisiä aikuisia. Heillä on vaitiolovelvollisuus, joten nuoren ja päivystäjän väliset keskustelut ovat luottamuksellisia. (mt.)

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii nuoren kanssa vastauksia nuoren mieltä askarruttaviin kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.

Etsivän työn ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorelle varhaista tukea, jos nuori sitä itse haluaa.

(Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

Kartsaa voidaan luonnehtia myös etsiväksi nuorisotyöksi, koska toiminta ja päivystäjät vastaavat Opetus- ja kulttuuriministeriön määritelmää etsivästä nuorisotyöstä. Kartsan pääsääntöisenä kohderyhmänä ovat kuitenkin alle 18-vuotiaat nuoret. Päihdeidenkäyttöön liittyvät toimenpiteet kohdistuvat yleensä alle 18-vuotiaisiin ja täysi-ikäisten kohdalla kohtaaminen perustuu keskusteluille ja muiden palveluiden piiriin ohjaamiselle.

2 SELVITYS

Opinnäytetyöhöni kuuluvan selvityksen aiheena olivat lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajan vietto ja palveluntarve. Kohderyhmä rajattiin yläasteikäisiin Nuorisotoimen palveluiden kohderyhmän sekä käytettävissä olleiden resurssien puitteissa. Alueellisen nuorisotyön kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti nuoret 7.-luokkalaisista 18-vuotiaisiin. Erityisnuorisotyön palvelut keskittyvät alle 18-vuotiaisiin nuoriin. Huomioimme kohderyhmän rajaamisessa kaikki Lohjan alueet ja siksi valitsimme kohderyhmäksi jokaiselta Lohjan alueen yläasteelta kolme luokkaa, jokaisesta seitsemäs, kahdeksas ja yhdeksäs luokka. Arvioimme vastaajamääräksi 15 luokkaa eli noin 300 oppilasta, joten Webropol-kyselylomake oli käytettävissä olleiden resurssien puitteissa ainoa vaihtoehto. Käytännön järjestelyt mahdollistivat elektronisen lomakkeen käyttämisen. Valitsimme B-luokat kaikilta vuositasoilta vastaamaan tutkimukseen. Pyysin kuitenkin niitä kouluja, joissa on muista kunnista oppilaita, valitse-

maan tutkimukseen mukaan sellaisia luokkia, joilla olisi suurin osa lohjalaisia eli kohderyhmään kuuluvia nuoria. Samaan aikaan kouluilla oli muitakin kyselyitä vastattavina, joten pyysin erästä rehtoria valitsemaan luokkia niin, että vähemmän kyselyitä täyttäneet luokat valikoituisivat tähän vastaajajoukkoon. Kaikkien koulujen kohdalla ei samanaikaisista tutkimuksista ollut haastetta. Nuoret jaksaisivat todennäköisemmin täyttää kyselyn huolellisesti ja totuudenmukaisesti jos he eivät ole täyttäneet monia muita kyselyjä. Pysin tällä menettelyllä parantamaan vastausten luotettavuutta. Valitsimme yhden luokan jokaiselta luokka-asteelta, koska olimme kiinnostuneita ikäryhmien vastauksista. Selvityksen kohderyhmään olisivat voineet kuulua myös alasteen 5.- ja 6.- luokkalaiset sekä toisen asteen alaikäiset nuoret. Rajasimme heidät pois, koska suurin osa Nuorisotoimen palveluista on suunnattu yläasteikäisille nuorille. Tämän kaltainen kysely tehtiin ensimmäistä kertaa eli selvitys oli kokeiluluontoinen. On mahdollista, että tulevaisuudessa kohderyhmää tullaan laajentamaan ainakin toiselle asteelle jos vastaava kysely päätetään toteuttaa uudelleen.

Sovin käytännön toteutuksesta henkilökohtaisesti koulujen rehtoreiden kanssa puhelimitse. Toteutuksen lähtökohtana oli toimintamalli, jossa luokat vastaisivat kyselyyn ATK-luokassa niin, että olisin itse paikalla. Halusin kuitenkin tehdä asiasta mahdollisimman helppoa kouluille kun kuulin, että tällä hetkellä tehdään monia muitakin kyselyjä. Kolmelle koululle sopi edellä kuvattu toimintatapa. Kahden koulun kanssa toimin niin, että lähetin ohjeistukset ja linkin kyselyyn rehtoreille (kts. Liite 1 ja 2). He välittivät tiedon kyselystä luokanvalvojille tai ATK-opettajalle. Nuoret vastasivat kyselyyn luokanvalvojan tai ATK-opettajan johdolla ilman, että olin itse paikalla. Valitettavasti jälkimmäinen toimintatapa oli haasteellinen ja vastaajamäärät jäivät pieniksi. Saateen tehtävänä on motivoida vastaamiseen (Heikkilä 2008, 61). Saatesanani muodostuivat kahdesta osasta, esittäytymisestä sekä lomakkeen alkuohjeistuksista. Esittäydyin ennen kyselyyn vastaamisen aloittamista ja kerroin kyselystä. Pysin motivoimaan oppilaita kertomalla, että tulosten pohjalta Nuorisotoimi kehittää toimintaansa eli nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa millaisia palveluita heille tarjotaan. Kerroin, että vastaukset ovat nimettömiä ja luottamuksellisia eli ketään ei voida tunnistaa annettujen vastausten perusteella. Ketään ei pakotettu vastaamaan. Ohjeistin oppilaita seuraamaan kyselyssä esiintyviä ohjeita ja viittaamaan jos olisi kysyttävää. Huolehdin yhdessä paikalla olevien opettajien kanssa siitä, että jokaisella oli riittävästi aikaa ja

rauhaa kyselyn täyttämiseen. Oppilailla kesti yleisesti noin 10–15 minuuttia kyselyyn vastaamiseen. Kun he olivat vastanneet, kiitin heitä vaivannäöstä.

Selvitys oli luonteeltaan yhteistutkimus eli siihen osallistuivat Erityisnuorisotyön lisäksi heidän yhteistyökumppaninsa, joihin erityisnuorisotyö piti yhteyttä kyselyn tiimoilta. Huomioin yhteistyökumppaneiden näkemykset ja kiinnostuksen kohteet suunnitellakseni selvityksen sisältöä. Yhteistyökumppanit sekä selvitykseen osallistuneet koulut saivat tulokset käyttöönsä niin halutessaan. Koostin koulujen rehtoreille koulukohtaiset tulokset, jos se oli mahdollista. Koostin yhteenvedon myös Katupalveluyhdistys Kartsa Ry:n käyttöön. Kysely toteutettiin Webropol-lomakkeella, joka sisälsi ohjeita vastaajille. Toisissa kouluissa olin itse paikalla ja opettajat toivat luokat ATK-luokkaan vastaamaan kyselyyn koulupäivän aikana. Toisissa kouluissa järjestelyt hoidettiin täysin koulun puolelta. Luokanvalvojat tai ATK-opettaja johtivat vastaustilannetta antamieni ohjeistusten mukaisesti. Vastaukset kerättiin neljän viikon aikana. Vastausten analysointi jakautui kahteen osaan. Ensimmäisen osion tein Erityisnuorisotyön toimipisteessä maaliskuu–toukokuussa. Kävimme tuloksia läpi yhdessä osion päätteeksi. Jatkoin tulosten ja opinnäytetyöni työstämistä itsenäisesti heinäkuusta syyskuuhun. Käsitelen seuraavissa luvuissa perusteellisemmin niitä aihealueita, jotka ovat tutkimuskysymysten kannalta oleellisia. Taustatietokysymykset käyn läpi ylimalkaisesti. Näyteaineisto muodostuu 171 vastauksesta, joista 158 on mukana analysoinnissa. Nämä 158 vastausta antanutta nuorta ovat vastanneet asuvansa suurimman osan ajasta Lohjan alueella, kun taas analysoinnista pois jätettyjen vastausten antajat asuvat muissa kunnissa. Pyöristin vastausten prosenttiluvut lähimpään kokonaislukuun pyörityssääntöjen mukaisesti. Käsitellessäni vastauksia annettujen vastausten lukumäärien perusteella, en tehnyt pyörityksiä.

2.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksessa pääongelma on usein yleisluonteinen kysymys, johon saadaan vastaus alaongelmiin saatujen vastausten kautta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 128–129). Valmiiksi tiedossa olleesta aihepiiristä muodostui keskusteluissamme kaksi yleisluonteista tutkimuskysymystä, jotka pitävät sisällään suppeammalta aihealueelta alakysymyksiä. Erityisesti tutkimuskysymyksessä 1 ja sen alakohdissa näkyvät

vahvasti Kartsan kiinnostuksen kohteet. Tutkimuskysymys 2 ja sen alakohdat ovat enemmän painottuneet Erityisnuorisotyön ja myös nuorisotoimen puolelle.

1. Missä ja milloin lohjalaiset yläasteikäiset nuoret viettävät vapaa-aikaansa?
  - a. Missä ympäristöissä nuoret viettävät vapaa-aikaansa?
  - b. Millaisina aikoina nuoret viettävät vapaa-aikaansa tietyssä ympäristössä?
  - c. Vaikuttaako lähin kaveripiiri nuorten vapaa-ajanvieron ympäristöihin tai tapoihin?
  - d. Millaisissa ympäristöissä nuoret käyttävät päihteitä?
  - e. Miten nuoret käyttävät sosiaalisen median palveluja?
  - f. Miten nuorten mielestä aikuisten tulisi suhtautua heihin heidän vapaa-ajallaan?
2. Millaisia palveluita lohjalaiset yläasteikäiset nuoret kokevat tarvitsevansa?
  - a. Millaisista tapahtumista nuoret ovat kiinnostuneita?
  - b. Millaisia huolia nuorilla on?
  - c. Ovatko nuoret saaneet apua huoliinsa?
  - d. Miltä taholta nuoret saavat tietoa ja apua?

2.2 Tutkimusote ja -menetelmät

Kun selvitetään vähän tunnettuja ilmiöitä, tutkimuksen tarkoitus on kartoittava. Tarkojen kuvausten tai kiinnostavien piirteiden esille tuominen tutkimuksessa osoittaa, että tarkoituksena on kuvailla asiaa. (Hirsjärvi, Remes & Saajavaara 2009, 138–139.) Selvitykseni tarkoituksena oli kartoittaa sekä kuvailla lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aikaan ja palveluntarpeeseen liittyviä tutkimuskysymyksiä muotoiltuja seikkoja. Kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia menetelmiä rinnakkain käytettäessä ne voidaan nähdä toisiaan täydentäviksi lähestymistavoiksi (mt., 136). Olen selvityksessäni pitäytynyt kvantitatiivisessa tiedonkeruussa, mutta olen pyrkinyt löytämään aineistosta laadullista näkökulmaa. Itse tieto ei ole arvokasta, vaan mitä tieto kertoo edellä esitellyistä tutkimuskysymyksistä. Induktiivisessa analyysissä lähtökohtana on aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu (mt., 164). Olen lähestynyt tutkimuskysymyksiä aineistolähtöisesti eli kiinnittänyt huomiota niihin vastauksiin, joista

on nähtävissä merkityksellistä tietoa tutkimuskysymysten kannalta. Opinnäytetyössäni olen huomionnut lohjalaisiin yläasteikäisiin nuoriin yleistyksiä tehdessäni vain selkeästi esille tulleet erot vastauksissa. Keskustelussa työn tilaajan kanssa olemme kuitenkin lähestyneet vastauksia hyvinkin kvalitatiivisesta näkökulmasta, kiinnittäen huomiota yksittäisiin kiinnostaviin vastauksiin. Vastaajien nimettömyyden turvaamiseksi en ole opinnäytetyössäni lähtenyt yksittäisiä vastauksia käsittelemään.

Kysely on survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä. Kyselyssä aineisto kerätään standardoidusti otoksesta tai näytteestä esimerkiksi kyselylomakkeella. Tarkoituksena on kuvailla, vertailla ja selittää ilmiötä. Standardointi tarkoittaa, että kysymykset esitetään täysin samalla tavalla jokaiselle vastaajalle. Ongelmana kuitenkin voivat olla väärinymmärrykset sekä vastaajien huolellisuuteen ja rehellisyyteen liittyvät seikat. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 134, 193, 195.) Tekemässäni selvityksessä jokaiselle vastaajalle esitettiin samoin muotoillut kysymykset. Nuoret vastasivat 24–30 kysymykseen. Kysymysten määrä riippui nuoren antamista vastauksista. Toisaalta Webropol esitti kysymykset samoin jokaiselle ja kysely eteni samalla logiikalla jokaisen vastaajan kohdalla. Otantamenetelmänä käytin ryväotantaa, josta muodostui lopulta näyteaineisto. Yksivaiheisessa ryväotannassa valitaan olemassa olevia ryhmiä vastaajiksi (Valli 2001, 105). Selvitystä voidaan näin ollen pitää survey – tutkimuksena.

Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymys ja jätetään tyhjä tila vastaamista varten. Avoin vaihtoehto saattaa tuoda esille uusia näkökulmia kysymykseen. Monivalintakysymyksissä vastaaja valitsee valmiiksi asetetuista vaihtoehtoista ohjeistuksen mukaisesti tietyn määrän. (Hirsjärvi, Remes & Saajavaara 2009, 198–199.) Suljetut eli strukturoidut kysymykset nopeuttavat vastaamista ja helpottavat vastausten käsitteilyä. Toisaalta ne voivat johtaa harkitsemattomaan vastaamiseen ja En osaa sanoa -vaihtoehdon käyttämiseen. Lisäksi vaihtoehtojen esittämisjärjestys saattaa johdatella vastaajaa tai jokin vaihtoehto voi puuttua. Sekamuotoisissa kysymyksissä on valmiiden vaihtoehtojen lisäksi yksi tai useampia avoimia vaihtoehtoja. Likertin asteikkoa käytetään mielipideväittämissä, jossa vastaaja ottaa kantaa onko hän samaa mieltä vai eri mieltä. Asteikon käytössä on huomioitava kuinka monta arvoa asteikolle otetaan, miten ja missä järjestyksessä arvot ilmoitetaan sekä miten asteikon keskikohta muotoillaan. (Heikkilä 2008, 50–53.) Kysely koostui 30 standardoidusta valinta-, mo-

nivalinta- ja avoimesta kysymyksestä, joista osa oli sekamuotoisia. Käytin mukailtua Likertin asteikkoa kysyessäni vastaajan omaa kokemusta tietystä asiasta. Lisäksi yhdessä kysymyksessä on käytetty vaihtoehtojen järjestykseen asettamista.

Hyvä tutkimuslomake on selkeä ja siisti, vastausohjeet ovat selkeät ja yksiselitteiset, kysymykset etenevät loogisesti ja niissä kysytään yhtä asiaa kerrallaan. Lisäksi kysymykset on numeroitu juoksevasti ja ne on ryhmitelty selkeästi otsikoituihin kokonaisuuksiin. Kysymyslomakkeen alussa on helppoja kysymyksiä eikä lomake saa olla liian pitkä. Kyselylomakkeen tulee olla esitettävä sekä helppo syöttää ja käsitellä tilasto-ohjelmalla. (Heikkilä 2008, 48–49.) Muotoseikoissa huomioin kysymyksen toimivuuden ja selkeyden. Pyrin aina kysymään yhtä asiaa kerrallaan, mutta muutama kohdassa vastaajan näkökulmasta kahden kysymyksen yhdistäminen oli järkevintä selkeyden takia. Muotoilin kysymyksen mahdollisimman yksiselitteiseksi kuitenkin yrittäen pitää ne lyhyinä ja ytimekkäinä. Pyrin muotoilemaan kysymykset niin, että kaikki vastaajat ymmärtäisivät ne mahdollisimman samalla tavalla. Määrittelin kysymyksessä käyttämäni käsitteet jokaisen kysymyksen kohdalla. En numeroinut kysymyksiä, koska kaikki vastaajat eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen. Numerointi olisi saattanut hämmentää vastaajia. Ryhmittelin kysymykset aihealueittain otsikoiden alle. Aihealue vaihtui aina uudelle sivulle. Lomaketta testasivat Nuorisotoimen Erityisnuorisotyön työntekijät moneen otteeseen. Lisäksi viimeisteltyä lomaketta testasi toisen asteen opiskelija. Viimeisen testauksen jälkeen tein yhden muutoksen eli lisäsin yhteen kysymykseen En osaa sanoa - kohdan. Testauksia oli tarkoitus tehdä useampia, mutta ne peruuntuivat. En voinut venyttää testaamista enempää aikataulullisten kysymysten takia. Lomakkeen kysymystyytlejä testattiin lisäksi Webropolin omien testivastauksien avulla. Kysymykset olivat tyyliältään sopivia, koska tulokset olivat ymmärrettäviä ja tarkoituksenmukaisia.

Käsittelin kyselylomakkeen avoimet kysymykset kvantitatiivisin menetelmin. Avoimiin kysymyksiin annetut vastaukset voi analysoida tilastollisin menetelmin, kunhan luokittelee ne ryhmiin (Valli 2001, 110). Laskin siis jokaisen samanlaisen annetun vastauksen määrät aivan kuten ne olisivat olleet valmiina vaihtoehtoina kysymyksessä. Muut kysymykset käsittelin kvantitatiivisin menetelmin. Olen laskenut muutamia aritmeettisiä keskiarvoja vastauksista, joista käytän nimitystä keskiarvo. Aritmeettinen keskiarvo tarkoittaa havaintoarvojen summan jakamista havaintojen lukumäärällä (Heikkilä

2008, 83). Moneen kysymykseen oli liitetty Muu, mikä? – kohta, jonka käsittelin luokittelemalla ne ryhmiin. Suosin kyselyssä sekamuotoisia kysymyksiä, koska tein ensimmäistä näin laajaa kyselyä. Halusin välttää tilanteen, jossa huomaan jonkun nuoren kannalta oleellisen vaihtoehdon puuttuneen kysymyksestä. Lomakkeella oli myös mahdollista saada enemmän tietoa avointen vastausvaihtoehtojen avulla. Uskon, etten olisi voinut ajatella kaikkia mahdollisia vastausvaihtoehtoja lomakkeelle valmiiksi. Lomakkeesta olisi lisäksi tullut todella työläs vastata, kun nuori olisi joutunut lukemaan pitkän listan vastausvaihtoehtoja. Tästä syystä toivoin heidän hyödyntävän avointa vaihtoehtoa ja kirjaavan siihen tarvittaessa puuttuvat asiat. Tietyissä kysymyksissä en halunnut antaa mahdollisuutta vastata leikillään tiettyä vaihtoehtoa tai toisaalta edistää ilmiön leviämistä. Jos vastaaja oli tietoinen asiasta, hän pystyi ilmaisemaan asian avoimessa kohdassa. Toimin näin esimerkiksi kysyessäni päihteiden käytön ympäristöjä sekä käytön useutta.

3 VAPAA-AIKA

Tässä luvussa käsittelen tutkimuskysymykseen 1 Missä ja milloin lohjalaiset yläasteikäiset nuoret viettävät vapaa-aikaansa liittyvät kysymykset. Jaottelin tulokset aihepiireittäin. Käsittelen jokaisessa alaluvussa tiettyä vapaa-aikaan liittyvää aihepiiriä ja siihen liittyvää kysymystä tai kysymyksiä, vaikkakin aihepiirit saattavat liittyä toisiinsa. Analysoinnissa mukana olevista vastaajista 47 prosenttia oli poikia ja 53 prosenttia tyttöjä. Seitsemäsluokkalaisia vastaajista oli 32 prosenttia, kahdeksaluokkalaisia 35 prosenttia ja yhdeksäsluokkalaisia 32 prosenttia. Alueelliset vastaajamäärät jaottelin nuorisotilojen sijainnin mukaan. Keskustan palvelualueella asuvia oli 48 prosenttia vastaajista. Ojamon palvelualueella asui 8 prosenttia vastaajista ja Virkkalan alueella 28 prosenttia. Roution sekä Mäntynummen palvelualueella asui kummallakin 8 prosenttia vastaajista. Sammatin alue ei ollut edustettuna aineistossa. Lähes puolet vastaajista asuu keskustan palveluiden alueella. Seuraavaksi eniten edustusta oli Virkkalan alueella reilun neljäsosan määrällä.

3.1 Vapaa-ajan määrä ja vaikutusmahdollisuudet

Tässä kappaleessa käsittelen kysymyksiä vapaa-ajan määrästä sekä vapaa-ajan viettoon liittyvistä vaikuttamismahdollisuuksista. Määrittelin vapaa-ajan laajasti koulun ja työn jälkeen jääväksi ajaksi. Lähteenmaa ja Siurala (1991, 83) ovat määritelleet vapaa-ajan samalla tavalla, mutta ovat määrittäneet ulkopuolelle myös kotityöt ja vastaavat velvoitteet (Hernesmaa 2003, 11). Kohderyhmän kokemus vapaa-ajan määrästä sekä vapaa-ajankäytön vaikutusmahdollisuuksista kuuluu selvityksen taustatietoihin. Kysyin selvityksessä nuoren vapaa-ajan määrästä nojautuen nuoren omaan kokemukseen. Vertasin saamiani lukuja Sami Myllyniemen tekemään Nuorisobarometriin vuodelta 2009. Myllyniemen tutkimuksessa asteikkona ovat arvot 1-5, jossa 1 on ”Niin vähän, etten ehdi tehdä mitä haluaisin” ja 5 on ”Niin paljon, etten tiedä, mitä tekisin ajallani” (Myllyniemi 2009, 21). Verrattaessa saamiani tuloksia Myllyniemen saamiin tuloksiin, voisi saatuja arvoja verrata seuraavalla tavalla: arvo 1 on Liian vähän vapaa-aikaa, arvo 2 on Vähän vapaa-aikaa, arvo 3 on Sopivasti vapaa-aikaa, arvo 4 on Paljon vapaa-aikaa ja arvo 5 on Liian paljon vapaa-aikaa. Valitsin vastaajista peruskoululaiset, vaikka se kattaakin 10-vuotiaista yhdeksäsluokkalaisiin, koska se on parhaiten omaa aineistoani kuvaava ryhmä. Vaihtoehtoisesti olisin joutunut ottamaan vertailuun mukaan kaksi ryhmää, 10–14-vuotiaat sekä 15–19-vuotiaat. Ikäryhmien käyttäminen olisi laajentanut vastaajaryhmän ikähaarukkaa enemmän kuin peruskouluryhmän käyttäminen.

Myllyniemen (2009, 21) saamien tulosten perusteella suurin osa eli 42 prosenttia vastanneista kuvasivat vapaa-aikansa riittävyttä arvolla 3. Vastaava luku oman kyselyni tuloksissa oli suurempi eli 63 prosenttia. Yhteensä yhdeksän prosenttia valitsi arvon 1 tai 2 (Myllyniemi 2009, 21). Kyselyssäni 28 prosenttia koki heillä olevan vapaa-aikaa hieman liian vähän tai liian vähän, joista 22 prosenttiyksikköä vastasi vaihtoehdon hieman liian vähän. 49 prosenttia peruskoululaisista vastasi arvon 4 tai 5 (Myllyniemi 2009, 21). Aineistossani liikaa tai hieman liikaa vaihtoehtoja vastanneita on yhteensä yhdeksän prosenttia. Myllyniemen ja oman kyselyni tulosten välillä on suhteellisen suuria eroja. Johtuneeko ero Myllyniemen kattavammasta aineistosta, jossa on erityyppisistä kunnista vastaajia, vai ryhmän hienoisesta eroista vastaajien ikähaarukassa. Positiivinen huomio on, että vain yhteensä kahdeksan prosenttia vastaajista kokee vapaa-aikaa olevan liikaa tai liian vähän. Vastaajilla on suhteellisen

sopivasti vapaa-aikaa. Käytin tätä samaa kysymystä kontrollikysymyksenä kyselyn myöhemmässä vaiheessa sosiaalisen median osiossa. Kysymys oli muotoiltu hieman eri tavalla ja vaihtoehdot olivat päinvastaisessa järjestyksessä. Vastausprosentit kysymyksissä eivät olleet täysin yhteneväiset. Liian vähän tai hieman liian vähän vapaa-aikaa on 18 prosentilla, sopivasti 75 prosentilla sekä kuudella prosentilla hieman liikaa tai liikaa. Vaihtelu ensimmäiseksi esitettyyn kysymykseen ei ole kovin suurta. Vastaajat vaikuttavat siirtyneen keskimmäiseen vaihtoehtoon eli he kokevat heillä olevan sopivasti vapaa-aikaa.

Vapaa-ajan määrän lisäksi halusin tietää, kuinka paljon nuori kokee voivansa vaikuttaa omaan vapaa-aikansa viettämiseen. Kysyin vapaa-ajan viettoon vaikuttamista asteikolla liikaa - liian vähän ja lisäsin vaihtoehdon ”Minulla ei ole vapaa-aikaa”. Kyselyssäni 89 prosenttia vastaajista kokee voivansa vaikuttaa vapaa-aikansa viettämiseen sopivasti. Kuusi prosenttia kokee vaikutusmahdollisuutensa hieman liian vähäiseksi. Muiden vastausvaihtoehtojen kohdalla määrät jäivät 1-2 prosenttiin. Nuoret kokevat vaikutusmahdollisuutensa suuremmiksi henkilökohtaisemmissa asioissa kuin perheen yhteisemmissä asioissa (Myllyniemi 2009, 114). Oman vapaa-ajan vieton tavat voidaan saamieni tulosten valossa mieltää yleisellä tasolla nuoren henkilökohtaisiksi asioiksi, koska lähes 90 prosenttia nuorista kokee voivansa vaikuttaa vapaa-aikansa viettämiseen sopivasti. Vertasin vastaajien kokemusta vapaa-ajan määrästä sekä vastaajanuorien kokemia vaikutusmahdollisuuksiaan vapaa-aikansa viettämiseen. Suurin osa heistä koki vapaa-aikansa määrän sopivaksi, mutta he kokivat myös voivansa vaikuttaa sopivasti ajan viettämiseen. Vastaajat, jotka kokevat vapaa-aikaa olevan hieman liian vähän, kokevat kuitenkin voivansa vaikuttaa vapaa-aikansa käyttämiseen sopivasti. Muut vastaukset jakautuivat hajalleen. Lohjalaisilla yläasteikäisillä nuorilla vaikuttaisi olevan omasta mielestään sopivasti vapaa-aikaa. He myös kokevat voivansa sopivasti vaikuttaa vapaa-aikansa viettämiseen. Nuorten hyvinvoinnin kannalta tilanne näyttäytyy positiivisena, vaikkakin on vaikea sanoa, kumpi muuttuja vaikuttaa kumpaan.

3.2 Vapaa-ajan vieton ympäristöt

Seuraavassa kysymyksessä tiedustelin missä ympäristöissä nuori viettää vapaa-aikaansa ja milloin. Kysymys vastaa suoraan tutkimuskysymykseen 1. Etsivän työn sekä muiden Nuorisotoimen palveluiden tarjoaminen nuorta lähellä on tärkeää. Katupalveluyhdistys Kartsan toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää kysyä missä nuoret milloinkin liikkuvat, jotta Kartsa-päivystysten tavoitavuus parane. Olin antanut valmiita vaihtoehtoja, jotka olivat nuorisotila tai päiväkahvila, koti, kavereiden koti, kaupunki, kaupat, perhetuttavat tai perhepiiri. Lopuksi oli avoin vaihtoehto. Valmiiksi annetut vaihtoehdot perustuvat käsitykseeni siitä, missä nuoret yleensä viettävät aikaansa. Lisäksi huomioin Nuorisotoimen sekä Kartsan toiminnan ja kiinnostuksen kohteet. Ajankohdiksi olin määritellyt maanantaista torstaihin, perjantai, lauantai, sunnuntai, en vietä tai en osaa sanoa. Katupalveluyhdistys Kartsa päivystää perjantaisin, joten se oli erotettava muista arkipäivistä. Lauantai ja sunnuntai ovat luonteeltaan erilaisia päiviä esimerkiksi kauppojen aukiolon suhteen, joten katsoin parhaaksi antaa mahdollisuuden valita ne erikseen. Kysymys oli muotoiltu monivalintakysymykseksi, joten vastaajat ovat voineet laittaa jokaiseen kohtaan niin monta vastausta kuin ovat halunneet. Vastaaja ei välttämättä ole vastannut jokaiseen kohtaan mitään. Muualla, missä? – kohtaan avoimia vastauksia antoivat 82 vastaajaa. Kiinnitin huomiota erityisesti niihin ympäristöihin, jotka saivat eniten vastauksia. Seuraavassa taulukossa olevia lukumääriä tulee verrata 100 prosenttiin jokaisen ruudun kohdalla erikseen. Jätin taulukosta pois En vietä- sekä En osaa sanoa- vaihtoehdot. Keskiarvoisesti vastaaja valitsi maanantaista—torstaihin -kohdassa 2,6 vaihtoehtoa, perjantai- ja lauantai-kohdissa 2,2 vaihtoehtoa ja sunnuntai-kohdassa 2,0 vaihtoehtoa. Vastaajat ovat valinneet arkisin useamman vapaa-ajan vieton ympäristön kuin muina päivinä. Pienin luku oli sunnuntaina, jolloin siis vastaajat viettävät harvemmissa ympäristöissä vapaa-aikaansa.

Taulukko 1. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajan vieton ympäristöt ja ajankohdat.

	Ma–To	Pe	La	Su
Harrastuksissa	67 %	17 %	22 %	32 %
Nuorisotilalla tai Päiväkahvilassa	6 %	3 %	5 %	1 %
Kotona	78 %	65 %	61 %	70 %
Kavereiden kotona	35 %	46 %	46 %	35 %
Kaupungilla	30 %	41 %	30 %	18 %
Kaupoissa	27 %	28 %	25 %	10 %
Kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla	6 %	11 %	22 %	23 %
Muualla, missä?	11 %	10 %	10 %	8 %

Harrastusten osalta suuri osa eli 67 prosenttia vastaajista viettää aikaansa harrastuksissa maanantaista torstaihin. Lisäksi harrastuksissa on perjantaina 17 prosenttia vastaajista. Lauantain ja sunnuntain luvut harrastusten osalta ovat 22 ja 32 prosenttia. Harrastuksissa vietetään toisin sanoen eniten aikaa arkena, vaikkakin arki koostuu useammasta päivästä kun taas muut vaihtoehdot sisältävät vain yhden päivän. Nuorisotilat ovat suosittuja maanantaista torstaihin 6 prosentin määrällä. Lauantai on hieman suositumpi kuin perjantai. Sunnuntaisin Nuorisotoimen nuorisotilat eivät ole auki, joten vastaajien määrän väheneminen verrattuna muihin päiviin on näinkin pienessä vastaajamäärässä nähtävissä. Kotona viettää aikaansa arkena 78, perjantaina 65, lauantaina 61 ja sunnuntaina 70 prosenttia vastaajista. Kotona aikaansa viettävien määrät ovat kaikkein suurimmat muihin ympäristöihin verrattuna. Koti on vastaajille vapaa-ajan käytön näkökulmasta merkittävä paikka. Kavereiden kotona vastaajista vapaa-aikaansa viettää maanantaista torstaihin ja sunnuntaisin 35 prosenttia vastaajista. Perjantaina sekä lauantaina vastaava luku on 46 prosenttia. Perjantai ja lauantai ovat hieman suositumpia kavereilla kyläilypäiviä verrattuna muihin päiviin. Vastaajista kaupungilla oleilee maanantaista torstaihin 30, perjantaisin 41, lauantaisin 30 ja sunnuntaisin 18 prosenttia vastaajista. Perjantain määrä on hieman suurempi ja sunnuntain hieman matalampi. Sunnuntaina kaupungilla ei ole yhtä paljon liikkeitä auki kuin maanantaista lauantaihin, mikä voi selittää pienemmän vastaajamäärän. Kaupoissa vapaa-aikaansa viettää hieman vähemmän vastaajia kuin kaupungilla yleensä: maanantaista torstaihin 27, perjantaina 28, lauantaina 25 ja sunnuntaina 10 prosenttia vastaajista. Perhepiirissä vastaajat kyläilevät erityisesti viikonloppuna, koska

lauantaille vastauksia on annettu 22 ja sunnuntaille 23 prosenttia. Maanantaista torstaihin—vaihtoehdon valitsi 6 ja perjantai—vaihtoehdon 11 prosenttia vastaajista. Avoimet vastaukset käsittelen myöhemmässä kappaleessa.

Erityisesti perjantain osalta vapaa-ajan viettämisen ympäristöt olivat kiinnostukseni kohteina, koska Katupalveluyhdistys Kartsa päivystää perjantaisin. Kartsa-päivystys kohdentuisi kaupungilla, kaupoissa sekä nuorisotilalla vapaa-aikaansa viettäviin nuoriin. Kartsa-päivystyksessä perjantaisin pyritään vierailemaan kaikilla auki olevilla Nuorisotoimen nuorisotiloilla. Suurin vastausmäärä oli kotona—vastausvaihtoehdolla 102 vastauksen määrällä. Kavereiden kotona vapaa-aikaansa perjantaisin viettää 73 vastaajaa sekä kaupungilla 64 ja kaupoissa 44 vastaajaa. Harrastuksissa—vaihtoehto sai 27 vastaajaa, mutta muut vaihtoehdot jäivät alle 20 vastauksen määrään. Kartsan tavoitettavissa todennäköisesti olisivat nuorisotilalla tai päiväkahvilassa, kaupoissa sekä kaupungilla perjantaisin vapaa-aikaansa viettävät nuoret. Perjantaisin Kartsan päivystys voisi tavoittaa tästä vastaajajoukosta 71 vastaajaa, kun huomioidaan, että muutamat olivat vastanneet useampaan vaihtoehtoon. Se tarkoittaisi, että perjantain päivystyksellä voitaisiin tavoittaa 45 prosenttia lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista. Lauantaisin nuorisotiloilla vapaa-aikaansa viettää 8, kaupungilla 47 ja kaupoissa 39 vastaajaa. Heistä samalla tavalla laskettuna Kartsa voisi tavoittaa 67 nuorta eli 42 prosenttia. Tulosten valossa vaikuttaisi siltä, että Kartsa tavoittaisi suurin piirtein yhtä paljon lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria, päivysti se sitten perjantaina tai lauantaina. Perjantain päivystys näyttäisi kuitenkin perustellulta, koska tavoitavuus on hieman parempi. Kysymyksessä ei ole määritelty mihin kellonaikaan vapaa-aikaa vietetään, joten Kartsan päivystys ei välttämättä tavoita näitä kaikkia mahdollisia kohdattavia päivystyksen sijoituessa iltakahdeksasta eteenpäin.

Muutamit nuoret olivat käyttäneet avointa vaihtoehtoa vastaamiseen. Lajittelin heidän antamansa vastaukset seuraaviin neljään ryhmään: ulkona, toiminnoissa tai toimintapaikoilla, kavereiden ja tyttö- tai poikaystävänsä kanssa tai alueilla ja paikoilla. Esimerkiksi toimintapaikoiksi kirjasin harrastuspaikat sekä alueiksi ja paikoiksi kaupunginosat. Avoimia vastauksia oli annettu vain parikymmentä, joten vastausten ryhmitteleminen oli tarpeen. Maanantaista torstaihin avoimiin vastauksiin vastanneet viettävät aikaa eniten erilaisissa toiminnoissa ja toimintapaikoilla sekä muilla paikoilla ja alueilla. Perjantaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin tilanne oli sama, mutta määrät

vähenevät sunnuntaita kohden hieman molempien ryhmien kohdalla. Ulkona sekä kavereiden ja tyttö- tai poikaystävänsä kanssa aikaa viettävien määrät eivät merkittävästi eroa ajankohdan vaihtuessa.

Etenkin Katupalveluyhdistys Kartsan näkökulmasta oli tärkeää kysyä miten nuoret suhtautuvat aikuisiin vapaa-ajallaan. Nuorisotoimen jalkautuvan toiminnan kannalta kysymyksellä oli myös merkitystä. Selvitin asiaa kahden kysymyksen avulla, jotka olivat: Kuinka tärkeäksi koet aikuisten läsnäolon vapaa-ajallasi? sekä Miten toivoisin aikuisten lähestyvän sinua vapaa-ajallasi? Mittasin aikuisten läsnäolon tärkeyttä asteikolla 1-5, jossa 1 oli En pidä ollenkaan tärkeänä ja 5 oli Pidän erittäin tärkeänä. Määrittelin arvon 3 olevan En osaa sanoa/en vietä vapaa-aikaani kyseisellä tavalla. Valmiiksi vaihtoehtoisiksi vapaa-ajan viettämisen ympäristöiksi asetin nuorisotilat, harrastukset ja julkiset paikat. Viimeisenä oli avoin Muualla, missä? -vaihtoehto.

Taulukko 2. Aikuisten läsnäolon tärkeys lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajalla.

	1	2	3	4	5	Yhteensä
Nuorisotiloilla	25 %	14 %	41 %	17 %	4 %	150
Harrastuksissa	15 %	10 %	21 %	36 %	19 %	157
Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)	29 %	23 %	27 %	12 %	8 %	154
Muualla, missä?	24 %	3 %	38 %	17 %	17 %	29

150 nuorta 158 vastaajasta vastasi nuorisotilat kohtaan. Heistä 39 prosenttia antoi vastaukseksi arvon 1 tai 2, joista yllättävän moni eli 25 prosenttiyksikköä päätyi arvoon 1. 41 prosenttia vastasi arvon 3. Arvoihin 4 tai 5 päätyi 21 prosenttia vastaajista. Yhdessä vastaamistilanteessa sain selvityspyynnön kyseisestä kohdasta, joten voi olla, että vastaajat eivät ole mieltäneet nuorisotyöntekijöitä tai muita oleellisesti paikkaan kuuluvia aikuisia kysymyksen aikuisiksi vaan esimerkiksi työntekijöiksi. Mielestäni etenkin arvon 1 valinneiden suuri määrä sekä suurempien arvojen valinneiden vähäisempi määrä on kuitenkin pohdinnan arvoinen asia. Harrastusten osalta asiaan on ottanut kantaa 157 vastaajaa eli lähes kaikki. Heistä 25 prosenttia vastasi arvon 1 tai 2, 21 prosenttia arvon 3 ja 55 prosenttia arvon 4 tai 5. Harrastuksissa aikuisten läsnäolo on siis nuorille tärkeämpää kuin esimerkiksi nuorisotiloilla. Rajasin harrastukset tässä kyselyssä vain ohjattuihin harrastuksiin ja niissä toimii ohjaajina usein

aikuisia. Vastaajien on saattanut olla helpompi hahmottaa aikuisten rooli harrastusten osalta kuin nuorisotiloilla. Julkisten paikkojen osalta vastaajia oli 154, joista 52 prosenttia päätyi arvoon 1 tai 2. 27 prosenttia vastasi arvon 3 ja 20 prosenttia vastasi arvon 4 tai 5. Julkisilla paikoilla aikuisten läsnäolo ei siis ole erityisen tärkeää. Avoimeen vastausvaihtoehtoon oli vastannut 29 nuorta. Avoimista vastauksista ei voi tehdä varsinaisia päätelmiä. Mielenkiintoista on, että kohdissa 1, 3, 4 ja 5 oli kaikissa mainittu vähintään kerran ”kotona”. Kohdassa 4 se esiintyi jopa kolme kertaa. Kavereiden kanssa -vaihtoehto esiintyi kolme kertaa kohdassa 1 ja vain kerran kohdassa 5. Aikuisten läsnäolo oli näille vastaajille tärkeämpää kotona kuin vastaajan ollessa kavereidensa kanssa.

Samoilla vaihtoehdoilla lähestyin kysymystä aikuisten tavoista lähestyä nuoria heidän vapaa-ajallaan. Lähestymisen tavoiksi asetin huumorin, asiallisen keskustelun, määrällin, kurin pidon, rajojen asettamisen ja rennon keskustelun. Lisäksi vaihtoehtoina olivat: en osaa sanoa, en halua aikuisten lähestyvän minua vapaa-ajallani sekä en vietä. Tässäkin kysymyksessä on sama ongelma kuin edellisessä kysymyksessä. En voi olla varma miten vastaajat ovat ymmärtäneet kysymyksessä tarkoitetun aikuisen kysymyksen alla olevista ohjeistuksista huolimatta. Luvuista ei siis ole järkevää tehdä rajuja johtopäätöksiä, vaan suhtautua niihin suuntaa-antavina ja tulkinnallisina määrinä. Lomakkeen tarkastamisesta huolimatta Webropol oli muuttanut vaihtoehdon rento keskustelu kahdeksi eri vaihtoehdoksi eli rento ja keskustelu. Jätin ne omiksi vaihtoehtoikseen, koska en voinut yhdistää niitä ilman tietoa siitä, mitä vastaaja on todella halunnut vastauksellaan sanoa.

Taulukko 3a. Toivottavat tavat lähestyä lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria heidän vapaa-ajallaan.

	Huumori	Asiallinen keskustelu	Määräily	Kurin pito	Rajojen asettaminen	Rento
Nuorisotiloilla	24 %	10 %	<1 %	1 %	1 %	21 %
Harrastuksissa	22 %	16 %	3 %	8 %	9 %	21 %
Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)	19 %	15 %	1 %	2 %	3 %	22 %
Muualla, missä?	21 %	12 %	0 %	6 %	3 %	15 %
Yhteensä	22 %	14 %	1 %	4 %	5 %	21 %

Taulukko 3a. Toivottavat tavat lähestyä lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria heidän vapaa-ajallaan.

	keskustelu	En osaa sanoa	En halua aikuisten lähestyvän minua vapaa-ajallani	En viettä
Nuorisotiloilla	11 %	6 %	2 %	22 %
Harrastuksissa	14 %	3 %	1 %	3 %
Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)	14 %	11 %	9 %	5 %
Muualla, missä?	6 %	9 %	3 %	24 %
Yhteensä	13 %	6 %	4 %	10 %

Analysoinnissa olen kiinnittänyt huomiota erityisesti muihin kuin En osaa sanoa - tai En viettä -vastauksiin. Tarkoituksena oli selvittää, miten kyseisissä ympäristöissä aikaansa viettävät lohjalaiset yläasteikäiset nuoret toivoisivat itseään lähestyttävän aikuisten taholta. Taulukoissa Yhteensä-prosenttiluku kertoo kuinka paljon kaikista annetuista vastauksista on sijoittunut kyseiseen kohtaan. Vastauksia analysoinnissa mukana olevat 158 vastaajaa antoivat 948 kappaletta. Esimerkiksi eniten vastauksia on kerännyt huumori prosenttiluvulla 22. Se tarkoittaa, että noin 209 vastausta on annettu huumorin kohdalla kaikissa ympäristöissä yhteensä. Rento sai toiseksi eniten mainintoja osakseen prosenttiluvulla 21. Asiallinen keskustelu sai 14 prosenttia puolelleen ja keskustelu 13 prosenttia. Muut vaihtoehdot ovat saaneet enimmillään viisi prosenttia annetuista vastauksista lukuun ottamatta ”En viettä”-vaihtoehtoja, joka sai 10 prosenttia annetuista maininnoista. Nuorisotilojen osalta mainintoja oli 283. Vastaajista 24 prosenttia piti huumoria ja 21 prosenttia rentoutta hyvänä lähestymistapa-

na. Myös keskustelujen kannalla oli 10–11 prosenttia vastaajista. Rajojen asettaminen ja kurin pito saivat 1 prosentin kannatuksen. Määräily jäi sitäkin heikommalle eli alle 1 prosentin vastaajamäärälle. Nuorisotilojen kohdalla kaksi prosenttia vastaajista ei halua aikuisten lähestyvän itseään vapaa-ajalla.

Nuorten halu viettää aikaa julkisilla sekä puolijulkisilla paikoilla voi johtua osallisuuden ja yhteisöllisyyden kaipuusta. Erityisesti julkisten mutta myös puolijulkisten paikkojen sosiaalinen luonne voi vastata nuorten tarpeeseen. Mäenpään (2005, 84–128) mukaan puolijulkiset tilat ovat yksityisen ympärille rakentuneita ja julkisia eli kaikille avoimia tiloja sisältäviä tilakokonaisuuksia ja tällaisia voivat olla esimerkiksi kauppakeskukset (Nikoskinen 2011, 16). Omien havaintojeni mukaan Lohjalla suosituksi nuorten oleskelupaikaksi Lohjantähti – ostoskeskuksen ja sen lähiympäristön lisäksi on muodostunut Prisman kauppakeskuksen tilat. Julkisten tilojen kaikille avoimen luonteen vuoksi on mielenkiintoista, että tietyissä tapauksissa nuorten oleskelu kyseisissä paikoissa koetaan ongelmalliseksi. Olen Katupalveluyhdistys Kartsan toiminnan lisäksi työskennellyt Nuorisotoimen jalkautuvassa työssä, minkä kautta olen kyseisen asian huomannut. Esimerkiksi Kartsa on toivotettu tervetulleeksi julkisten tilojen lisäksi myös tiettyihin yksityisiin tiloihin, joissa nuoret oleskelevat. Nuorilla on oikeus ja vaikuttaisi olevan myös tarve oleskella julkisilla paikoilla. Nuorten kanssa toimivien Nuorisotoimen työntekijöiden sekä vapaaehtoisten Kartsa-päivystäjien kannalta on oleellista tietää, miten nuoria voisi julkisilla ja puolijulkisilla paikoilla lähestyä tai saako lähestyä ollenkaan. Julkisten paikkojen osalta vastauksia oli annettu 264. Julkisilla paikoilla toivottavin lähestymistapa oli rentous 22 prosentilla vastauksia ja toiseksi toivottavin oli huumori 19 prosentilla vastauksia. Molemmat keskustelut valitsivat 14–15 prosenttia vastaajista. Nuorten parissa työskentelevien olisi hyvä huomioida nämä toivotut lähestymisen tavat, kun kyseessä on vastaavanlainen joukko kuin kyselyyni vastannut. Määräily, kurin pitäminen sekä rajojen asettaminen ovat saaneet hieman enemmän vastauksia kuin nuorisotilojen kohdalla, mutta niiden kaikkien kannatus jäi kuitenkin 3 prosenttiin ja sen alle. Yhdeksän prosenttia ei toivo itseään lähestyttävän ollenkaan julkisilla paikoilla. Julkisten paikkojen prosenttiluvut ovat samansuuntaisia kuin nuorisotilojen kohdalla. Suurempi osa nuorista ei halunnut itseään lähestyttävän julkisilla paikoilla kuin nuorisotiloilla. Julkiset paikkojen luonteen kuuluu mielestäni neutraaliksi ja vapaa liikkuminen, joten on ymmärrettävää, etteivät kaikki nuoret halua itseään lähestyttävän kyseisessä ympäristössä.

Harrastusten kohdalla tilanne on samanlainen kuin edellä: huumori, rentous sekä keskustelut ovat mielekkäin tapa lähestymiseen. Kyseiset vaihtoehdot olivat valinneet 22, 21 ja 14–16 prosenttia vastaajista. Määräily, kurin pitäminen sekä rajojen asettaminen sai hieman enemmän kannatusta kuin nuorisotilojen ja julkisten paikkojen kohdalla, sillä määrät olivat kolmesta yhdeksään prosenttia. Avoimissa vastauksissa tuli esille, että kotona kaivattaisiin huumoria ja rentoutta. Koulussa tilanne oli sama, mutta lisäksi vastaajat kaipasivat kurin pitoa ja rajojen asettamista. Kaiken kaikkiaan avoimissa vastauksissa huumori ja rentous sekä keskustelut ovat toivotuimpia lähestymistapoja, aivan kuten edellä on ilmennyt. Lohjalaiset yläasteikäiset nuoret vaikuttaisivat pitävän siitä, että aikuiset lähestyvät heitä heidän vapaa-ajallaan huumorin ja rentouden kautta. Seuraavaksi suosituimmat lähestymistavat ovat keskustelut.

3.3 Kaverit

Tämä osio sisältää pohdintaa kaveripiirin vaikutuksesta nuoren vapaa-ajan viettämiseen. Tutkimuskysymyksenä oli, että vaikuttaako lähin kaveripiiri nuorten vapaa-ajanvieton ympäristöihin tai tapoihin. Vertaisryhmällä voidaan nähdä olevan sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia yksilön käyttäytymiseen, mutta yleensä nuorista puhuttaessa puhe keskittyy negatiivisiin vaikutuksiin (Salmivalli 2004, 1). Kaveripiirin nuoret muistuttavat toisiaan, mutta syyt tälle voivat olla monenlaisia. Kavereiksi valikoituu saatavilla olevista henkilöistä samankaltaisia nuoria. Voi myös olla, ettei nuorella ole valinnan mahdollisuutta, vaan on oltava kaveri niiden nuorten kanssa, jotka ovat ylipäättään saatavilla. (mt., 2.) Ryhmät pyrkivät luomaan eroja toisiin ryhmiin, vaikka lähtötilanteessa eroja ei olisikaan (mt., 6). Kaveripiirin nuoret voivat muuttua samankaltaisiksi toistensa vaikutuksen seurauksena eli sosialisatian kautta (mt., 3). He vahvistavat ja edistävät ryhmän samankaltaisia piirteitä ja ajatuksia edellä mainitun sosialisatian sekä ryhmäpaineen ja normien kautta. Ryhmän normit vaikuttavat siihen, millaista käytöstä pidetään hyväksyttävänä ja millaista ei. Hyväksyttävä normi voi olla sekä negatiivissävytteinen että neutraali tai positiivinen toiminta. Ryhmäpaine vaikuttaa enemmän positiiviseen ja neutraaliin kuin negatiiviseen käytökseen. (mt., 6, 8.) Ryhmä vaikuttaa yksilön toimintaan, joten tietyt ominaisuudet ja taipumukset eivät välttämättä ennusta yksilön käyttäytymistä ryhmässä (Salmivalli 2008, 130).

Vastaajien kaveripiirin ikää oli tiedusteltu monivalintakysymyksellä: Minkä ikäisiä lähimpään kaveripiiriisi kuuluu? Vaihtoehtoina olivat Selvästi nuorempia (2 tai yli 2 vuotta nuorempia), Vähän nuorempia (1 vuoden nuorempia), Saman ikäisiä, Vähän vanhempia (1 vuoden vanhempia) sekä Selvästi vanhempia (2 tai yli 2 vuotta vanhempia). Valitettavasti en määritellyt kysymyksessä iälle vertailukohtaa. Tarkoituksena oli verrata lähimmän kaveripiirin ikää vastaajan omaan ikään. Kaikkiaan vastauksia annettiin 302 eli yksittäinen vastaaja valitsi keskiarvoisesti noin 1,9 vastausvaihtoehtoa. Seuraavat yhteenvedot perustuvat yksittäisiin vastausvaihtoehtoihin, mikä tarkoittaa, että vastaaja saattaa olla mukana useammassa ryhmässä. Olen seuraavassa liittänyt yhteen niiden vastaajien vastaukset, jotka ovat vastanneet heillä olevan lähimmässä kaveripiirissään itseään nuorempia kavereita. Tällaisia vastaajia oli 52 kappaletta eli 33 prosenttia kaikista analysoinnissa mukana olleista vastaajista. Heihin viitataan jatkossa nimellä ”nuoremmat kaverit – ryhmä”. Samoin olen tehnyt niille vastauksille, jotka ovat antaneet vastaajat, joilla on itseään vanhempia kavereita lähimmässä kaveripiirissään. Heitä oli 70 eli 44 prosenttia ja kutsun heitä jatkossa ”vanhemmat kaverit – ryhmäksi”. Saman ikäisen kavereiden kanssa oleilevat ovat omana ryhmänään lukumäärällä 145, joka tarkoittaa 92 prosenttia kaikista 158 vastaajasta. Heitä nimitän jatkossa ”samanikäiset kaverit -ryhmäksi”. Jätin pois seuraavista tulosten esittelyistä ne vapaa-ajan vieton ympäristöt, jotka alle 10 prosenttia vastaajista valitsivat. Ne olivat muutamia yksittäisiä vastauksia, jotka eivät ole ryhmien vertailun kannalta merkityksellisiä. Avoimet vastausvaihtoehdot eivät ole mukana tässä tarkastelussa, koska avoimiin vastauksiin kirjoitetut ympäristöt jakautuvat moineen pieneen eri ryhmään. Toisin sanoen ne eivät muodosta yli 10 prosentin ryhmiä lajiteltuna eivätkä siksi ole tarkastelussa mukana.

Vastaajat, joilla oli lähimmässä kaveripiirissään itseään nuorempia kavereita, vastasivat seuraavasti kysymyksiin vapaa-aikansa viettämisen tavoista ja ympäristöistä. 75 prosentilla heistä oli ohjattuja harrastuksia ja 25 prosentilla ei niitä ollut. Vapaa-ajan määrä on 54 prosentilla kyseisistä vastaajista sopiva. Liian vähän tai hieman liian vähän vapaa-aikaa on 38 prosentilla sekä liikaa tai hieman liikaa vapaa-aikaa oli 8 prosentilla. Nuoremmat kaverit -ryhmästä 88 prosenttia koki voivansa vaikuttaa vapaa-aikansa käyttämiseen sopivasti. Liian vähän tai hieman liian vähän vapaa-aikansa viettämiseen koki voivansa vaikuttaa yhteensä 6 prosenttia sekä liikaa tai

hieman liikaa yhteensä 4 prosenttia. Nuoremmat kaverit -ryhmän vastaajat viettivät vapaa-aikaansa maanantaista torstaihin kotona 87 prosenttia ja harrastuksissa 73 prosenttia. Kyseisistä vastaajista 40 prosenttia viettää vapaa-aikaansa kavereiden kotona, 38 prosenttia kaupungilla, 35 prosenttia kaupoissa ja 12 prosenttia nuorisotilalla tai päiväkahvilassa. Perjantaisin he ovat eniten kotona 77 prosentin määrällä. Kyseiset vastaajat oleilevat perjantaisin lisäksi kavereiden kotona 48 prosentin, kaupungilla 42, kaupoissa 29, harrastuksissa 15 ja kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla 13 prosentin verran. Lauantaina suosikkipaikka heillä on koti 75 prosentin määrällä ja seuraavaksi suosituin on kavereiden koti 54 prosentin määrällä. Lauantaisin nuoremmat kaverit – ryhmän vastaajista kaupungilla vapaa-aikaansa viettää 33, harrastuksissa 25, kaupoissa ja kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla 23 prosenttia. Sunnuntaina ylivoimaisesti eniten aikaa he viettivät kotona 83 prosentin määrällä, mutta myös harrastuksissa 40 ja kavereiden kotona 33 prosentin verran. Kyseisistä vastaajista 29 prosenttia kyläilee perhepiirissä tai perhetuttavilla sunnuntaisin, 21 prosenttia oleilee kaupungilla ja 12 prosenttia kaupoissa.

Vastaajat, joilla oli lähimmässä kaveripiirissään itseään vanhempia kavereita, vastasivat seuraavasti kysymyksiin vapaa-ajanviettotavoistaan ja -ympäristöstään. 71 prosentilla kyseisistä vastaajista oli ohjattuja harrastuksia ja 29 prosentilla ei niitä ollut. 54 prosenttia vanhemmat kaverit -ryhmästä kokee, että heillä on sopivasti vapaa-aikaa. Liian vähän tai hieman liian vähän vapaa-aikaa oli yhteensä 40 prosentilla. Liikaa tai hieman liikaa vapaa-aikaa oli 6 prosentilla näistä vastaajista. 80 prosenttia vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajista kokivat voivansa vaikuttaa vapaa-aikansa viettämiseen sopivasti. Liian vähän tai hieman liian vähän vapaa-aikansa viettämiseen koki voivansa vaikuttaa yhteensä 6 prosenttia sekä liikaa tai hieman liikaa yhteensä 4 prosenttia. Arkisin eli maanantaista torstaihin kyseisistä vastaajista vapaa-aikaansa vietti kotona 70, harrastuksissa 66, kaupungilla 40, kavereiden kotona 39 ja kaupoissa 29 prosenttia. Perjantaisin heistä vapaa-aikaansa vietti kavereiden kotona 56, kaupungilla 54, kotona 51, kaupoissa 34 ja harrastuksissa 21 prosenttia. Lauantaisin kyseisistä vastaajista kotona ja kavereiden kotona aikaansa vietti 50, kaupungilla 39, kaupoissa 30, harrastuksissa 24 ja kylässä 14 prosenttia. Sunnuntaisin suurimmat prosenttimäärät saivat vaihtoehdot kotona 63 prosentin määrällä, kavereiden kotona 34, harrastuksissa 29, kaupungilla 27, kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla 19 ja kaupoissa 11 prosentin määrällä.

Vastaajat, joilla oli lähimmässä kaveripiirissään saman ikäisiä kavereita, vastasivat seuraavilla tavoilla esitettyihin kysymyksiin vapaa-ajan vieton tavoista ja ympäristöistä. Heistä 72 prosentilla oli ohjattuja harrastuksia ja 28 prosentilla niitä ei ollut. 65 prosenttia kyseisistä vastaajista koki, että heillä on sopivasti vapaa-aikaa. Reilu neljäsosa eli 26 prosenttia koki vapaa-aikaa olevan liian vähän tai hieman liian vähän. Liikaa tai hieman liikaa vapaa-aikaa oli yhteensä 9 prosentilla tämän ryhmän vastaajista. 90 prosenttia samanikäiset kaverit – ryhmästä koki, että he voivat vaikuttaa vapaa-aikansa viettämiseen sopivasti. 6 prosenttia liian vähän tai hieman liian vähän sekä 3 prosenttia koki voivansa vaikuttaa liikaa tai hieman liikaa. Vapaa-ajan vieton ympäristöjen osalta ryhmäläiset vastasivat seuraavanlaisesti. Samanikäiset kaverit – ryhmän vastaajat viettivät eniten aikaa arkisin maanantaista torstaihin kotona 79 prosentin määrällä. 68 prosenttia kyseisistä vastaajista vietti arkisin vapaa-aikaansa harrastuksissa, 34 kavereiden kotona, 28 kaupungilla ja 26 prosenttia kauppoissa. Perjantaisin kyseisistä vastaajista kotona vapaa-aikaansa vietti 66 prosenttia, 48 kavereiden kotona, 39 kaupungilla, 27 kauppoissa ja 17 prosenttia harrastuksissa. Lisäksi 12 prosenttia heistä vietti vapaa-aikaansa kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla perjantaisin. Lauantain luvut olivat seuraavat: kotona 63, kavereiden kotona 48, kaupungilla 28, kauppoissa 23, kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla 23 ja harrastuksissa 22 prosenttia ryhmän vastaajista. Sunnuntaisin samanikäiset kaverit – ryhmän vastaajista 72 prosenttia viettää vapaa-aikaansa kotona, 36 kavereiden kotona, 33 harrastuksissa, 24 kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla ja 17 prosenttia kaupungilla.

Kavereiden vaikutusta nuoren päihteidenkäyttöön olen käsitellyt luvussa 4.1 Päihteet. Muut asiat käsittelen tässä luvussa. Suurimmalla osalla lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria oli saman ikäisiä kavereita kuin he itse ovat, sillä analysoinnissa mukana olleista 158 vastaajasta 92 prosentilla oli lähimmässä kaveripiirissään samanikäisiä nuoria. Nuorempia kavereita oli 33 prosentilla ja vanhempia 44 prosentilla, joten vanhempien kavereiden kanssa oleskeleminen on hieman yleisempää kuin nuorempien. Luokkasteiden edustus oli seuraavanlainen nuoremmat kaverit -ryhmässä: 7.- luokkalaisia 23, 8.- luokkalaisia 35 ja 9.- luokkalaisia 42 prosenttia. Vanhemmat kaverit – ryhmässä luokka-asteita oli seuraavasti: 7.- luokkalaisia 31, 8.- luokkalaisia 34 ja 9.- luokkalaisia 34 prosenttia. Ryhmässä samanikäiset kaverit luokka-asteiden edustus oli seu-

raavanlainen: 7.- luokkalaisia 32, 8.- luokkalaisia 35 ja 9.- luokkalaisia 33 prosenttia. Kahden viimeksi mainitun ryhmän prosenttiluvut ovat hyvinkin yhteneväiset. Ensimmäinen ryhmä eli nuoremmat kaverit – ryhmä poikkeaa 7.- ja 9.- luokkalaisten määrissä verrattuna kahteen viimeiseen. 9.- luokkalaisia on hieman enemmän, kun taas 7.- luokkalaisia on vähemmän edustettuna ryhmässä. Voi olla, että yhdeksäsluokkalaisten on enemmän itseään nuorempia kavereita kuin muiden luokka-asteiden oppilaille, koska he ovat koulunsa vanhimpia oppilaita. Sen sijaan 7.-luokkalaiset, joilla olisi lähimmässä kaveripiirissään itseään nuorempia kavereita, oleskelsivat ala-asteen oppilaiden kanssa.

Eniten ohjattuja harrastuksia oli nuoremmat kaverit – ryhmällä ja vähiten vanhemmat kaverit – ryhmällä. Erot harrastuneisuudessa olivat kuitenkin vain 4 prosenttiyksikön suuruisia. Sopivimmaksi vapaa-aikansa määrän koki selvästi samanikäiset kaverit – ryhmä, kun taas kaksi muuta ryhmää olivat samoissa lukemissa. Kaikkein vähiten sopivaksi vapaa-aikaansa viettämisen vaikuttamismahdollisuudet kokivat vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajat. Arkisin kotona viihtyivät parhaiten nuoremmat kaverit – ryhmän vastaajat, kun taas vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajat viettivät kotona vähiten aikaa. Harrastusten osalta ryhmistä erottuivat nuoremmat kaverit – vastaajat, sillä he viettävät arkisin eniten aikaa harrastuksissa. Kavereiden kotona vähiten aikaa viettivät samanikäiset kaverit – ryhmäläiset, mutta ero ei ollut kovin suuri verrattuna muihin ryhmiin. Kaupungilla vähiten vapaa-aikaa viettivät samanikäiset kaverit – ryhmäläiset kahden muun ryhmän ollessa noin kymmenen prosenttiyksikön verran suuremmissa lukemissa. Kaupoissa eniten aikaansa viettivät nuoremmat kaverit – ryhmän vastaajat, kun taas vähiten kaupoissa oleilivat samanikäiset kaverit – ryhmäläiset. Nuoremmat kaverit – ryhmässä nuorisotila tai päiväkahvila on arkena 12 prosentin suosiossa, mutta muissa ryhmissä kyseinen ympäristö jäi pitkälti alle 10 prosentin lukemiin. Perjantaisin kotona viettävät vapaa-aikaansa eniten nuoremmat kaverit – ryhmä ja vähiten vanhemmat kaverit – ryhmä. Vanhemmat kaverit – ryhmäläiset viettävät aikaansa sen sijaan kavereiden kotona. Samanikäiset kaverit – ryhmän vastaajat viettävät näistä kolmesta ryhmästä vähiten aikaa kavereiden kotona. Vanhemmat kaverit – ryhmäläiset viettävät enemmän aikaansa kaupungilla kuin kaksi muuta ryhmää. Vähiten kaupungilla oleilee samanikäiset kaverit – ryhmä jopa 15 prosenttiyksikön erolla edelliseen ryhmään. Vanhemmat kaverit – ryhmä viettää aikaansa myös kaupoissa enemmän kuin kaksi muuta ryhmää, mutta ero on noin 5

prosenttiyksikön luokkaa. He harrastavat enemmän kuin kaksi muuta ryhmää, mutta ero on enimmillään 6 prosenttiyksikköä.

Lauantaisin nuoremmat kaverit – ryhmäläiset viettävät eniten aikaa kotona, kun taas vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajista 25 prosenttiyksikköä vähemmän viettää kotona aikaansa. Nuoremmat kaverit – ryhmän vastaajat viettävät myös kavereiden kotona enemmän vapaa-aikaansa kuin kaksi muuta ryhmää, mutta ero ei ole kovin suuri. Kaupungilla ja kaupoissa kolmesta ryhmästä vanhemmat kaverit viettää eniten vapaa-aikaa. Kaksi muuta ryhmää viettävät saman verran vapaa-aikaa kaupoissa, mutta nuoremmat kaverit – ryhmä oleilee hieman enemmän kaupungilla. Harrastusten osalta ryhmät ovat tasaväkisiä. Lauantaisin kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla vähiten viihtyvät vanhemmat kaverit – ryhmäläiset ja kaksi muuta ryhmää viihtyvät yhdeksän prosenttiyksikköä enemmän kyseisessä ympäristössä. Sunnuntaisin kotona vietetyn vapaa-ajan suhteen tilanne on samanlainen kuin muiden päivien eli vanhemmat kaverit – ryhmä oleilee vähiten ja nuoremmat kaverit – ryhmä eniten. Harrastusten osalta ryhmät asettuvat samalla tavalla ja eroa ryhmien välillä on enimmillään 11 prosenttiyksikköä. Kavereiden kotona ryhmät viettävät suurin piirtein saman verran vapaa-aikaansa sunnuntaisin. Vanhemmat kaverit – ryhmä viettää enemmän aikaansa kaupungilla kuin siellä vähiten aikaa viettävä samanikäiset kaverit – ryhmä 10 prosenttiyksikön erolla. Nuoremmat kaverit – ryhmässä kaupoissa oleskelu sunnuntaisin on suositumpaa kuin kahdessa muussa ryhmässä, joissa määrä jäi alle 10 prosentin. Kylässä perhepiirissä tai perhetuttavilla kävivät vähiten vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajat ja eniten nuoremmat kaverit – ryhmäläiset.

Todennäköisesti aikuisten kasvatuksellinen läsnäolo toteutuu nuoren viettäessä vapaa-aikaansa kotona, kavereiden kotona, harrastuksissa tai nuorisotilalla. Tarkoitan tässä aikuisen kasvatuksellisella läsnäololla täysi-ikäisen henkilön alaikäiselle kohdistamaa huomiota, jolla on kasvatuksellisia ja valvonnallisia tavoitteita. Kaupungilla ja kaupoissa vastaavanlainen aikuisen läsnäolo puuttuu ympäristöjen julkisen tai puolijulkisen luonteen vuoksi. Joskus siviilihenkilöt ottavat kasvatuksellista kontaktia nuoriin, mutta oman kokemukseni mukaan näin tapahtuu suhteellisen harvoin. Koen, että useammin kontaktin ottajina ovat työnsä puolesta toimivat henkilöt. Tarkastelu perustuu edellä esitettyihin lukuihin, mutta lisäksi olen ottanut mukaan myös vapaa-ajan vieton ympäristöt, jotka alle 10 prosenttia vastaajista valitsivat. Avoimet vasta-

ukset ovat myös mukana, mutta koska en voi olettaa kyseisissä ympäristöissä olevan aikuisia läsnä, olen merkinnyt avoimet vastaukset kaupungin ja kauppojen kanssa yhteen. Keskiarvoiset prosenttiluvut olen laskenut jo pyöristetyistä luvuista. Tavoitteenani on tarkastella, kuinka suuri osa kunkin ryhmän vastaajista keskiarvoisesti viettää aikaa aikuisten kasvatuksellisen läsnäolon piirissä. Tarkastelun tulokset kertovat vastaajien vapaa-ajan vieton luonteesta: onko se aikuisten valvomaa ja huomiota alaista vai vapaampaa?

Arkisin maanantaista torstaihin nuoremmat kaverit – ryhmä on eniten aikuisten läsnäolon tavoitettavissa prosenttiluvulla 44. Eroa muihin ryhmiin on 5-7 prosenttiyksikköä, sillä vanhemmat kaverit – ryhmän prosenttiluku on 37 ja samanikäiset kaverit – ryhmän luku 39. Huonoiten tavoitettavissa arkisin on samainen nuoremmat kaverit – ryhmä, josta 30 prosenttia viettää vapaa-aikaansa aikuisten kasvatuksellisen läsnäolon ulottumattomissa. Eroa muihin ryhmiin on 3-9 prosenttiyksikköä, kun vanhemmat kaverit – ryhmäläisten luku on 27 ja samanikäiset kaverit – ryhmäläisten 21 prosenttia. Perjantaisin parhaiten tavoittaa nuoremmat kaverit – ryhmän, koska heistä 31 prosenttia viettää vapaa-aikaansa aikuisten kasvatuksellisen läsnäolon mahdollistavissa ympäristöissä. Vanhemmat kaverit – ryhmäläiset saivat lukemaksi 28 ja samanikäiset kaverit – ryhmäläiset 29 prosenttia, joten ero on muutaman prosenttiyksikön. Vanhemmat kaverit – ryhmä viettää eniten aikaa aikuisten tavoittamattomissa perjantaisin prosenttiluvulla 34. Eroa kahteen muuhun ryhmään on 6-9 prosenttiyksikköä, sillä nuoremmat kaverit – ryhmän luku on 28 prosenttia ja samanikäiset kaverit – ryhmän 25 prosenttia. Lauantaisin eniten aikuisten tavoitettavissa ovat nuoremmat kaverit - ryhmä 37 prosentilla. 32 prosentilla tavoitettavissa ovat samanikäiset kaverit – ryhmäläiset ja 29 prosentilla vanhemmat kaverit – ryhmäläiset. Eroa ryhmien välillä on 5-8 prosenttiyksikköä. Vanhemmat kaverit viettävät vapaa-aikaansa aikuisten kasvatuksellisen läsnäolon ulottumattomissa eniten 27 prosentin määrällä. Eroa muihin ryhmiin on 3-7 prosenttiyksikköä, koska nuoremmat kaverit – ryhmäläisistä 24 ja samanikäiset kaverit – ryhmästä 20 prosenttia viettävät aikaa aikuisten läsnäolon tavoittamattomissa lauantaisin. Sunnuntaisin parhaiten tavoittaa nuoremmat kaverit – ryhmän, koska heistä 37 prosenttia viettää vapaa-aikaansa ympäristöissä, joissa aikuiset ovat kasvatuksellisesti läsnä. 33 prosenttia samanikäiset kaverit – ryhmästä ja 29 prosenttia vanhemmat kaverit – ryhmästä ovat sunnuntaisin kasvatuksellisen läsnäolon tavoitettavissa. Samanikäiset kaverit – ryhmän vastaajista 11 prosenttia viet-

tää vapaa-aikaansa aikuisten kasvatuksellisen läsnäolon ulottumattomissa sunnuntaisin, kun taas kahden muun ryhmän prosenttiluku on 16 eli 5 prosenttiyksikköä enemmän.

Laskin jokaiselle ryhmälle aktiivisuusluvun eri ajoille eli arjelle, perjantaille, lauantaille ja sunnuntaille. Aktiivisuusluku kertoo kuinka paljon keskiarvoisesti ryhmän vastaajat viettävät aikaansa muualla kuin kotona. Luku on laskettu jo pyöristetyistä prosenttiluvuista. Se on vertailukelpoinen ryhmien välillä, koska se perustuu prosentteihin, ei vastausten todellisiin lukumääriin, jotka vaihtelevat ryhmien välillä vastaajamäärien mukaan. Aktiivisuusluvun tarkoituksena on mitata, kuinka monessa eri ympäristössä aikaa vietetään tietynä aikana. Tavoitteena on siis saada tietoa siitä, milloin lohjalaiset yläasteikäiset nuoret liikkuvat eniten ja vähiten. Kaiken kaikkiaan aktiivisimpia olivat nuoremmat kaverit – ryhmän vastaajat aikana maanantaista torstaihin aktiivisuusluvulla 32. Passiivisin ryhmä oli samanikäiset kaverit, joka sai sunnuntaille aktiivisuusluvun 18. Ryhmittäin vertailtuna nuoremmat kaverit -ryhmäläiset olivat aktiivisimpia aktiivisuusluvulla 26 ja vähiten aktiivisia olivat samanikäiset kaverit – ryhmäläiset luvulla 22. Vanhemmat kaverit – ryhmä sijoittui keskivälille aktiivisuusluvulla 25. Samanikäiset kaverit – ryhmä oli siis muutaman luvun verran passiivisempi, mutta ero ei ole suuri. Kaikilla ryhmillä aktiivisin aika oli arki ja passiivisin sunnuntai. Nuoremmat kaverit – ryhmällä lauantai oli toiseksi aktiivisin aika ja perjantai toiseksi passiivisin. Vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajilla toiseksi aktiivisin aika oli perjantai ja toiseksi passiivisin lauantai. Perjantailla ja lauantailla oli samat aktiivisuusluvut samanikäiset kaverit – ryhmässä. Aktiivisuusluvut ajankohdittain olivat seuraavat: maanantaista torstaihin 28, perjantai 24, lauantai 24 ja sunnuntai 20. Arki on lohjalaisille yläasteikäisille nuorille aktiivisempaa aikaa kuin muut päivät, erityisesti sunnuntai, joka on kaikkein passiivisin päivä. Arki sisältää neljä päivää, mikä saattaa selittää suuremman aktiivisuusluvun. Aktiivisuusluvuista voi päätellä, että ne lohjalaiset yläasteikäiset nuoret, joilla on itseään nuorempia kavereita ovat kaiken kaikkiaan aktiivisempia kuin muiden ryhmien nuoret. Erot eivät ole suuria etenkin nuoremmat kaverit – ryhmän ja vanhemmat kaverit – ryhmän välillä, mutta toistuvat samankaltaisina tarkastelussa. Ne nuoret, joilla on samanikäisiä kavereita lähimmässä kaveripiirissään, ovat näistä ryhmistä passiivisempia. Ero ei ole kovin suuri, mutta selvästi huomattava.

Lähimmäisen kaveripiirin nuorten iät eivät tutkimukseni tulosten perusteella kovin merkittävästi vaikuta lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajan vieton tapoihin tai ympäristöihin. Pientä vaihtelua on havaittavissa ryhmien välillä tiettyjen vapaa-ajan viettotapojen ja – ympäristöjen kohdalla. Voi olla, että lähimmän kaveripiirin ikäjakauma ei ole selittävänä tekijänä tässä asiassa. Kaksi ryhmää oli luokka-asteittain tarkasteltuna jakautunut tasaisesti. Näiden kahden ryhmän vastauksissa luokka-aste ei voi olla selittävä tekijä. Nuoremmat kaverit – ryhmässä, jossa 9.- luokkalaisia oli hieman enemmän kuin 7.- luokkalaisia, voi selittävä tekijä löytyä luokka-asteiden erilaisesta edustuksesta. Vapaa-ajan vieton aktiivisuudessa on joitakin havaittavia eroja.

3.4 Tapahtumat ja harrastukset

Tutkimuskysymyksessä 2 Millaisia palveluita lohjalaiset yläasteikäiset nuoret kokevat tarvitsevansa? alakysymyksenä oli Millaisista tapahtumista nuoret ovat kiinnostuneita? Olen käsitellyt harrastuksia taustatietoina kappaleissa 3.2 Vapaa-ajanvieron ympäristöt ja 3.3. Kaverit, mutta paneudun harrastusten sisältöön tarkemmin tässä osiossa. Harrastuksiksi määrittelin ohjatut vapaa-ajan aktiviteetit eli itsenäiset harrastukset eivät ole mukana tässä tarkastelussa. Selvityksessä kysyin onko nuorella ohjattuja harrastuksia, mitä ne ovat ja mistä hän ne on löytänyt. 70 prosentilla vastaajista oli ohjattuja harrastuksia ja 30 prosentilla niitä ei ollut. Vastaajien luettelemista ohjatuista harrastuksista suurin osa oli liikunnallisia eli 86 prosenttia. Taiteellisia eli musiikkiin ja kuvaamataiteeseen liittyviä harrastuksia oli 13 prosenttia ja 1 prosentti muita harrastuksia. Niistä vastaajista, joilla ohjattuja harrastuksia oli, 4 prosenttia jätti vastaamatta kysymykseen mistä he löysivät harrastuksensa. Vastaajat antoivat 128 vastausta aiheesta. 27 prosenttia annetuista vastauksista osoittivat, että harrastukset on löydetty vanhempien kautta. Kaverit ja tuttavat ovat harrastusten takana 26 prosentissa annetuista vastauksista. Media eli esimerkiksi lehdet ja internet sai 14 prosenttia vastauksista. Harrastuksia löydettiin omatoimisesti tai nuoren oman kiinnostuksen pohjalta 9 prosentissa tapauksia. Saman verran oli ”en muista” tai ”en tiedä” vastauksia. 6 prosenttia vastauksista kertoi, että koulun tai toisen harrastuksen kautta oli löydetty uusia harrastuksia. Annetuista vastauksista 5 prosenttia osoitti harrastuksia löydettävän sisaruksilta ja 4 prosenttia muualta perhepiiristä. Lohjalaiset yläas-

teikäiset nuoret löytävät selvästi eniten harrastuksia vanhempien ja kavereiden kautta.

Taulukko 4. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten toivomia tapahtumia Lohjalle.

Millaisia tapahtumia toivoisit Lohjalla järjestettävän nuorille?	
Musiikkitapahtumat	26 %
Discot	17 %
Taidetapahtumat	5 %
Taitokisat	7 %
Liikunnalliset tapahtumat	22 %
En osaa sanoa tai En ole kiinnostunut	19 %
Muut tapahtumat, mitä?	5 %

Jauhiainen (2010, 27) ihmettelee, mikseivät nuoret ole paikalla heille järjestetyissä tapahtumissa. Tekemässäni kyselyssä osallistuneet nuoret vastasivat kysymyksiin tapahtumien luonteesta ja sijainnista, jotta järjestetty toiminta olisi mielekästä. Osallistujia on todennäköisemmin enemmän, jos toiminta on sellaista kuin nuoret ovat toivoneet. Tapahtumien suhteen selvitin ensin, minkälaisista tapahtumista nuoret olisivat kiinnostuneita. Musiikkitapahtumat, discot, taidetapahtumat, taitokisat ja liikunnalliset tapahtumat olivat valmiit vaihtoehdot. Niiden lisäksi nuori pystyi vastaamaan En osaa sanoa tai en ole kiinnostunut tai hyödyntää avointa vastausvaihtoehtoa. Muotoilin kysymyksen monivalinta-kysymykseksi, joten vastaajat ovat voineet valita yhden tai useamman vaihtoehdon. Kaiken kaikkiaan vastauksia 158 vastaajalta oli 280 eli keskimäärin vaihtoehtoja valittiin 1,8. Taulukossa esitetyt prosenttiluvun perustuvat annettujen vastauksien määrään, ei siis vastaajien määrään. Reilun neljäsosan eli 26 prosenttia vastauksista sai musiikkitapahtumat. Liikunnalliset tapahtumat olivat seuraavaksi suosituimpia 4 prosenttiyksikön erolla. 19 prosenttia vastauksista oli annettu vaihtoehdolle En osaa sanoa tai En ole kiinnostunut. 17 prosenttia vastauksista annettiin discoille. Loput vastausvaihtoehdot eli taidetapahtumat, taitokisat ja avoin vaihtoehto saivat 5-7 prosenttia annetuista vastauksista. Eniten lohjalaiset yläasteikäiset nuoret toivovat siis musiikkitapahtumia ja liikunnallisia tapahtumia. Perinteisiä musiikkitapahtumia ovat Lohjalla olleet AukiO ja ISKU-Klubit.

Taulukko 5. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten toivomat tapahtumatyyppit.

Missä järjestettävistä tapahtumista olet kiinnostunut?	
Oman alueen paikallisista tapahtumista	24 %
Omalla alueella järjestettävistä kokoavista tapahtumista	14 %
Keskustassa järjestettävistä kokoavista tapahtumista	26 %
Jollain muulla alueella järjestettävistä kokoavista tapahtumista, missä?	8 %
Jollain muulla alueella järjestettävistä paikallisista tapahtumista, missä?	8 %
En ole kiinnostunut mistään tapahtumista	20 %

Seuraavassa kysymyksessä selvitin missä tapahtumia tulisi järjestää ja tulisiko niitä markkinoida kaikille nuorille vai tietyllä alueella asuville. Vastaajille oli tarjottu myös mahdollisuus vastata etteivät he ole kiinnostuneita mistään tapahtumista. Kysymyksen annettiin 250 vastausta, joihin taulukon prosenttiluvut perustuvat. Keskiarvoisesti yksi vastaaja valitsi siis 1,6 vastausvaihtoehtoa. Suosituimmat vaihtoehdot olivat keskustassa järjestettävät kokoavat tapahtumat prosenttiluvulla 26 sekä oman alueen paikalliset tapahtumat prosenttiluvulla 24. 20 prosenttia annetuista vastauksista sijoittui vaihtoehdolle En ole kiinnostunut mistään tapahtumista. 14 prosenttia vastauksista annettiin omalla alueella järjestettäviin kokoaviin tapahtumiin. Avoimiin vaihtoehtoihin annettiin molempiin 8 prosenttia vastauksista. Perinteisesti Nuorisotoimi on järjestänyt isompia tapahtumia keskusta-alueella. Tulosten perusteella vaikuttaisi siltä, että oman alueen paikalliset tapahtumat kiinnostavat lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria. Huomioitavaa kuitenkin on, että 158 vastaajasta 48 prosenttia asuu keskustan alueella. Niistä vastaajista, jotka valitsivat vaihtoehdot Oman alueen paikallisista tapahtumista tai Omalla alueella järjestettävistä kokoavista tapahtumista, 45 prosenttia asui keskustan alueella, 41 prosenttia Ojamon ja Virkkalan palvelualueilla sekä muilla palvelualueilla 13 prosenttia. Tapahtumia lohjalaisille yläasteikäisille nuorille kannattaisi näiden vastausten valossa järjestää keskustassa sekä Ojamolla tai Virkkalassa. Kyseisellä alueella asuvien vastaajien eniten suosimat tapahtumat olivat musiikkitapahtumat, liikunnalliset tapahtumat ja discot. Tapahtumien markkinointi olisi hyvä suunnata erityisesti alueelle, jossa se järjestetään. Oman alueen paikalliset tapahtumat – vaihtoehto sai nimittäin enemmän kannatusta kuin omalla alueella järjestettävät kokoavat tapahtumat – vaihtoehto. Kysyin vielä erillisesti, että onko vastaajalla mahdollisuus osallistua asuinalueensa ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin. Pit-

kät välimatkat vaikeuttavat nuorille suunnattuun toimintaan osallistumista joka viidennellä nuorella (Myllyniemi 2009, 55). Selvitykseni tulosten mukaan 49 prosentilla vastaajista olisi mahdollisuus, mutta 51 prosentilla ei olisi mahdollisuutta osallistua oman asuinalueensa ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin. Luvut eroavat Myllyniemen luvuista merkittävästi, koska lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista noin puolella ei ole mahdollisuutta osallistua tapahtumiin muualla kuin omalla asuinalueellaan. En voi varmasti sanoa, miten vastaajat ovat ymmärtäneet käsitteen asuinalue: ovatko he ajatelleet kaupunginosaa vai koko kaupunkia. Tärkeää kuitenkin on, että tapahtumia kaivataan myös omalle asuinalueelle.

Halusimme lisäksi tietää olisivatko nuoret kiinnostuneita osallistumaan toiminnan suunnitteluun, jotta kehitystyössä voitaisiin huomioida mahdollinen nuorten osallistaminen suunnitteluun ja toteutukseen. 75 prosenttia lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista ei haluaisi osallistua tapahtumien tai toiminnan suunnitteluun ja mahdollisesti toteutukseen. 25 prosenttia heistä olisi halukkaita osallistumaan. Jauhiainen (2010, 24–25) on selvittänyt Pielaveden tilannetta nuorille suunnattujen tapahtumien suhteen. Nuorten mielestä tapahtumia voisi järjestää lisää ja erityisesti loma-aikaan, jolloin niillä nuorilla, jotka eivät lähde lomailemaan toiselle paikkakunnalle, olisi tekemistä. Tapahtumien luonteena voisi olla konsertit tai diskot, retket ja matkat, kerhot ja jalkapalloturnaus. Toimintaa voisi olla muuallakin kuin keskusalueella. Suurin osa nuorista oli halukkaita osallistumaan tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorisotilan toimintaa toivottiin parannettavan järjestämällä erilaista toimintaa kuten leivontapäiviä tai yhteisiä kilpailuja. (Jauhiainen 2010, 24–25.) Omat tulokseni ovat suurimmilta osin yhteneväiset Jauhiaisen saamiin tuloksiin. En kysynyt selvityksessä tapahtumien järjestämisen ajankohdasta. Merkittävin ero Jauhiaisen selvitykseen liittyy nuorten halukkuuteen osallistua tapahtumisen suunnitteluun ja toteutukseen, koska lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista vain neljäsosa haluaisi osallistua.

4 MUUT PALVELUT

Tässä kappaleessa käsittelen kyselyn muut aihealueet, jotka ovat päihdeet, sosiaalinen media, vaikuttaminen sekä tiedonhaku ja avunsaanti. Kysyin avoimella kysymyk-

sellä, millaisia palveluita nuoret kokevat Lohjalta puuttuvan. Kysymykseen vastaaminen oli vapaaehtoista. Halusin hyödyntää avointa vastausvaihtoehtoa, jotta kaikenlaiset toiveet tulisivat kuulluiksi juuri niin kuin nuoret ne ilmaisevat. Kysymykseen vastasi 24 prosenttia vastaajista. Monet kokivat, ettei Lohjalta puutu mitään palveluita tai etteivät he osaa sanoa mitä puuttuisi. Mielestäni on hienoa, että lohjalaiset yläasteikäiset nuoret eivät koe Lohjalta puuttuvan mitään palveluita. Se ei kuitenkaan tarkoita, ettei toimintaa ja palveluita tulisi kehittää jatkossa. Vapaaseen oleskeluun kaivattiin tilaa, joka olisi keskeisellä paikalla ja riittävästi auki. Nuorisotilat voisivat toimia kyseisenlaisina paikkoina, mutta kaikki niistä eivät ole keskeisellä paikalla. Esimerkiksi keskustan alueella kauppatoria voitaisiin pitää keskeisenä paikkana, mutta nuorisotila sijaitsee aavistuksen ydinkeskustan laidalla. Vapaa oleskelu voidaan määritellä monella eri tavalla. Se voi olla järjestetystä toiminnasta vapaata olemista, mutta myös nuorten keskinäistä oleskelua ilman aikuisten läsnäoloa. Nuorisotiloilla ja päiväkahvilassa on aina ohjaaja läsnä. Toiminnan kehittämisessä tulee huomioida nuorten mielipiteet ja toiveet, mutta kehittämisen on kuitenkin tapahduttava toiminnalle määritetyt periaatteet huomioiden.

4.1 Päihteet

Kappaleessa 2.1 Tutkimuskysymykset esitin kysymyksen nuorten päihteidenkäytön ympäristöistä. Katupalveluyhdistys Kartsan näkökulmasta oli tärkeää tietää, käyttävätkö nuoret päihteitä sellaisissa ympäristöissä, joissa yhdistys voisi heidät tavoittaa. Tutkimuskysymys oli tärkeä myös Nuorisotoimelle. Selvityksessä kysymys oli esitetty niin, että tupakkatuotteet jäävät ulkopuolelle. Jos nuori vastasi kieltävästi, kysely ohjasi hänet seuraavan aihealueen kysymyksiin. Myöntävästä vastauksesta nuori päätyi vastaamaan kysymykseen, jossa kartoitettiin muiden päihteiden kuin tupakan käyttöä eri ympäristöissä sekä käytön useutta. Olin kirjannut päihteiden käytön ympäristöiksi seuraavat: kavereiden kanssa ulkona, kavereiden kanssa jonkun kotona, järjestetyissä nuorisotapahtumissa, nuorison epävirallisissa kokoontumisissa, yksin kotona yhteydessä kavereihin, yksin kotona, yksin ulkona sekä avoin vastausvaihtoehto. Useutta mittasin seuraavilla vaihtoehtoilla: useasti viikossa, kerran viikossa, muutamana kerran kuukaudessa, muutaman kerran vuodessa tai en käytä. 37 prosenttia

vastaajista oli käyttänyt muita päihteitä kuin tupakkaa viimeisen vuoden aikana. 63 prosenttia ei ollut käyttänyt viimeisen vuoden aikana päihteitä.

Jaottelin vastaajat heidän lähimmän kaveripiirinsä kavereiden iän mukaan kuten kappaleessa 3.3 Kaverit. 35 prosenttia nuoremmat kaverit – ryhmästä oli käyttänyt muita päihteitä kuin tupakkaa viimeisen vuoden aikana eli 65 prosenttia ei ollut käyttänyt. Suosituimpia paikkoja päihteidenkäytölle heidän keskuudessaan olivat kavereiden kanssa jonkun kotona tai ulkona. 56 prosenttia vanhemmat kaverit -ryhmän vastaajista oli käyttänyt viimeisen vuoden aikana muita päihteitä kuin tupakkaa, joten 44 prosenttia ei niitä ole käyttänyt. Suosituimpia päihteidenkäyttöympäristöjä olivat kavereiden kanssa ulkona tai jonkun kotona. Samanikäiset kaverit -ryhmän vastaajista kaksi kolmasosaa eli 34 prosenttia oli käyttänyt alkoholia tai huumausaineita viimeisen vuoden aikana, joten 66 prosenttia ei ollut kyseisiä aineita käyttänyt. Kaikissa kolmessa ryhmässä suosituimmat ympäristöt, joissa päihteitä käytetään, ovat kavereiden kanssa ulkona tai kavereiden kanssa jonkun kotona. Vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajilla oli selvästi enemmän päihteidenkäyttöä kuin toisten ryhmien vastaajilla.

Vertaisryhmällä on toisissa asioissa enemmän vaikutusta yksilöön kuin toisissa (Salmivalli 2004, 3). Tiettyjen asioiden osalta kaveripiirillä on ehkäisevä vaikutus, mutta ei niinkään edistävää vaikutusta. Tämä tarkoittaa, että kaveripiirin kielteinen suhtautuminen voi estää nuorta aloittamasta esimerkiksi tupakointia, mutta salliva kaveripiirin suhtautuminen ei välttämättä johda tupakointiin. (Salmivalli 2004, 4.) Tietty sosiaalinen käyttäytyminen toteutuu ryhmässä vain, jos ympäristö tukee käyttäytymistä (Salmivalli 2008, 131). Sosialisatiovaikutuksen yhdenmukaistava vaikutus näkyy huomattavasti päihteiden käytön kohdalla (Salmivalli 2008, 142). Kaveripiirissä saatetaan jossain määrin vahvistaa antisosiaalista käyttäytymistä, mutta sen katsotaan olevan normaali osa nuoruutta (Salmivalli 2004, 5). Päihteidenkäyttöä oli enemmän vanhemmat kaverit – ryhmän vastaajilla verrattuna muiden ryhmien vastaajiin. En voi päätellä, että vanhempi kaveriseura johtaisi päihteidenkäyttöön, koska en ole varmistanut muita muuttujia selvityksessäni. Luokka-asteet eivät näyttäisi vaikuttavan kaveripiirin ikään kovin paljon, koska ryhmässä oli suurin piirtein saman verran vastaajia jokaiselta luokka-asteelta (kts.3.3 Kaverit). Tiedyt nuoret saattavat haakeutua muiden samassa veneessä olevien nuorten pariin (Sinkkonen 2010, 215).

McArdlen (2007) mukaan perheeseen liittyvät lapsen tai nuoren laiminlyönnit sekä emotionaalinen yksinäisyys ajavat nuoren etsimään tukea vertaisiltaan ilman korkeita laatuvaatimuksia (Sinkkonen 2010, 215). Voi siis olla, että nuori on hakeutunut itsensä kaltaiseen seuraan eli päihteitä useammin käyttävään kaveripiiriin, jossa kaverit ovat vanhempia. Seuraan hakeutumisen syy ei alun alkaen ole välttämättä ollut samanlainen päihteidenkäyttö, vaan jokin muu päihteidenkäyttöön johtanut piirre, kuten elämynshakuisuus (Salmivalli 2008, 144). Toisaalta on mahdollista, että nuorempien tai samanikäisten kavereiden seura toimii päihteidenkäyttöä ehkäisevänä tekijänä ja siksi vanhemmat kaverit – ryhmä erottuu näistä kahdesta. Toisin sanoen ero ei johdu myönteisestä suhtautumisesta päihteidenkäyttöön, vaan kielteisen suhtautumisen puutteesta. Salmela–Aro (2006, 2) esittää, että nuorten päihteiden käyttöön vaikuttavat verkostanalyysin perusteella niiden kavereiden määrä, jotka tulevat verkoston ulkopuolelta. Sen sijaan tiheämpi kaveriverkosto vähentää päihteiden käyttöä. Sosiaalisesti läheisten kavereiden päihteidenkäyttö vaikuttaa nuoren päihteiden käyttöön. (Salmela–Aro 2006, 2.) Päihteidenkäyttöä selittävänä tekijänä voivat olla molemmat tekijät eli kavereiden ikä sekä kaveriverkon tiheys. Nuoren aikuistuessaa kaveripiiri laajenee. Lähimpään kaveripiiriin tulee löysyyttä ja eri-ikäisiä kavereita. Kaveripiirin löystyessä ja laajentuessa kielteinen suhtautuminen päihteidenkäyttöön todennäköisesti vähenee. Tällöin nuori saattaa päätyä kokeilemaan ja myös käyttämään päihteitä.

4.2 Sosiaalinen media

Sosiaalinen media ja sen käyttö liittyvät moneen asettamaamme tutkimuskysymykseen. Varsinainen sosiaaliseen mediaan liittyvä tutkimuskysymys koski sosiaalisen median palveluiden käyttötapoja. Kysyin sosiaalisen median osiossa ensin, että käyttääkö vastaaja sosiaalisen median palveluita. Kielteinen vastaus ohjasi nuoren kyselyn loppuruutuun, jossa kiitettiin vaivannäöstä ja tallennettiin vastauslomake. Myönteinen vastaus ohjasi kysymykseen niistä palveluista ja käytön useudesta, joita vastaaja käyttää. Listasin eri palveluita ja palveluryhmiä, jotka olivat: Facebook, IRC-Galleria, Suomi24, mikroblogit, blogit, linkkien ja uutisten jakopalvelut, Wikipalvelut, kuvat, esitykset, videot, virtuaalimaailmat, deittipalvelut, musiikki, muut yhteisöpalvelut sekä muut verkostoitumispalvelut. Käytön useutta mitattiin vaihtoehtoilla: useasti

päivässä, kerran päivässä, muutaman kerran viikossa, muutaman kerran kuukaudessa, hyvin harvoin, en käytä. Seuraavaksi kysyin mihin tarkoitukseen vastaaja käyttää kyseisiä palveluita vaihtoehdoilla keskustelen ryhmissä, keskustelen yksityisesti kaverin kanssa, jaan sisältöä sekä avoin vastausvaihtoehto. Selvitykseen vastanneista 158 vastaajasta 95 prosenttia käyttää ja 5 prosenttia ei käytä sosiaalisen median palveluita.

Taulukko 6. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten käyttämät sosiaalisen median palvelut ja käytön useus.

	Useasti päivässä	Kerran päivässä	Muutaman kerran viikossa	Muutaman kerran kuukaudessa	Hyvin harvoin
Facebook	60 %	27 %	8 %	3 %	2 %
IRC-Galleria	5 %	1 %	1 %	3 %	7 %
Suomi24	2 %	0 %	2 %	4 %	7 %
Mikroblogit (Twitter/Qaiku/Jaiku)	3 %	1 %	1 %	2 %	2 %
Blogit (Vuodatus/LiveJournal/Blogger)	7 %	10 %	11 %	2 %	6 %
Linkkien ja uutisten jakopalvelut	5 %	13 %	15 %	7 %	13 %
Wikipalvelut	3 %	6 %	17 %	24 %	15 %
Kuvat (Flickr/Photobucket)	3 %	6 %	5 %	13 %	9 %
Esitykset (SlideShare/Prezi)	2 %	1 %	1 %	1 %	8 %
Videot (YouTube/Vimeo)	46 %	22 %	18 %	2 %	1 %
Virtuaalimaailmat (Habbo Hotel/Second Life)	3 %	0 %	2 %	1 %	5 %
Deittipalvelut (be2, Match)	3 %	0 %	1 %	1 %	3 %
Musiikki (Last.fm/MySpace)	15 %	8 %	5 %	5 %	3 %
Muut yhteisöpalvelut	8 %	9 %	9 %	5 %	9 %
Muut verkostoitumis- palvelut	3 %	3 %	5 %	4 %	8 %

Kaikki sosiaalisen median palveluita käyttäneet vastasivat kysymyksiin palveluista sekä käytön useudesta ja tarkoituksesta. Kysymys oli monivalinta, joten taulukon luvut perustuvat 150 vastaajan määrään riveittäin. Toisin sanoen vastaaja on voinut valita palvelun kohdalla useamman vaihtoehdon, esimerkiksi Useasti päivässä ja Kerran päivässä. Olen jättänyt taulukosta ja analysoinnista pois En käytä -vaihtoehdon, koska se ei anna todenmukaista kuvaa niistä vastaajista, jotka eivät palvelua käytä. Vastanneiden määrä vaihtelee palvelusta toiseen. Tietyn palvelun kohdalla vastaamatta jättäminen tarkoittaa, ettei vastaaja ole osannut ottaa kantaa asiaan tai ei käytä kyseistä palvelua. Seuraavassa käsitellän palvelu kerrallaan käyttäjien vastaukset. Vastaajista 60 prosenttia käyttää Facebookia useasti päivässä, 27 prosenttia kerran päivässä, 8 prosenttia muutaman kerran viikossa, 3 prosenttia muutaman kerran kuukaudessa ja 2 prosenttia hyvin harvoin. IRC-Galleriaa käyttää useasti päivässä 5 prosenttia, kerran päivässä ja muutaman kerran viikossa 1 prosentti, muutaman kerran kuukaudessa 3 prosenttia ja hyvin harvoin 7 prosenttia vastaajista. Suomi 24 – palvelua vastaajista käyttää 2 prosenttia useasti päivässä ja muutaman kerran viikossa, 4 prosenttia muutaman kerran kuukaudessa ja 7 prosenttia hyvin harvoin. Kukaan ei käytä kyseistä palvelua kerran päivässä. Mikroblogi – palveluita vastaajista käyttää useasti päivässä 3 prosenttia, kerran päivässä ja muutaman kerran viikossa 1 prosentti, muutaman kerran kuukaudessa ja hyvin harvoin 2 prosenttia. Blogi -palveluita käyttää useasti päivässä 7 prosenttia, kerran päivässä 10 prosenttia, muutaman kerran viikossa 11 prosenttia, muutaman kerran kuukaudessa 2 prosenttia ja hyvin harvoin 6 prosenttia vastaajista.

5 prosenttia vastaajista käyttää linkkien ja uutisten jakopalveluita useasti päivässä, 13 prosenttia kerran päivässä, 15 prosenttia muutaman kerran viikossa, 7 prosenttia muutaman kerran kuukaudessa ja 13 prosenttia hyvin harvoin. Vastaajista 3 prosenttia käyttää Wikipalveluita useasti päivässä, 6 prosenttia kerran päivässä, 17 prosenttia muutaman kerran viikossa, 24 prosenttia muutaman kerran kuukaudessa ja 15 prosenttia hyvin harvoin. Kuvapalveluita vastaajista käyttää useasti päivässä 3 prosenttia, kerran päivässä 6 prosenttia, muutaman kerran viikossa 5 prosenttia, muutaman kerran kuukaudessa 13 prosenttia ja hyvin harvoin 9 prosenttia vastaajista. Esityspalveluita kyselyyn vastanneista lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista 2 prosenttia käyttää useasti päivässä, 1 prosentti kerran päivässä, muutaman kerran viikossa ja muutaman kerran kuukaudessa sekä 8 prosenttia hyvin harvoin. Videopal-

veluita käyttää useasti päivässä 46 prosenttia, kerran päivässä 22 prosenttia, muutamana kerran viikossa 18 prosenttia, muutamana kerran kuukaudessa 2 prosenttia ja hyvin harvoin 1 prosentti vastaajista. Selvitykseen vastanneista 3 prosenttia käyttää virtuaalimaailma-palveluita useasti päivässä, kukaan ei käytä kerran päivässä, 2 prosenttia käyttää muutamana kerran viikossa, 1 prosentti muutamana kerran kuukaudessa ja 5 prosenttia hyvin harvoin. Vastaajista 3 prosenttia käyttää deittipalveluita useasti päivässä, kukaan ei kerran päivässä, 1 prosentti muutamana kerran viikossa ja muutamana kerran kuukaudessa sekä 3 prosenttia hyvin harvoin. Musiikkipalveluita vastaajista 15 prosenttia käyttää useasti päivässä, 8 prosenttia kerran päivässä, 5 prosenttia muutamana kerran viikossa ja muutamana kerran kuukaudessa sekä 3 prosenttia hyvin harvoin. Muita yhteisöpalveluita käyttää useasti päivässä 8 prosenttia, kerran päivässä ja muutamana kerran viikossa 9 prosenttia, 5 prosenttia muutamana kerran kuukaudessa ja 9 prosenttia hyvin harvoin. Muita verkostoitumispalveluita vastaajista käytti useasti päivässä ja kerran päivässä 3 prosenttia, muutamana kerran viikossa 5 prosenttia, muutamana kerran kuukaudessa 4 prosenttia ja 8 prosenttia hyvin harvoin.

85 prosenttia vastaajista käyttää sosiaalista mediaa yksityisiin keskusteluihin kavereiden kanssa ja 39 prosenttia keskustelelee ryhmissä. Vaihtoehdon Jaan sisältöä valitsi 32 prosenttia vastaajista. 8 prosenttia vastaajista oli hyödyntänyt avointa vastausvaihtoehtoa. Avoimissa vastauksissa näkyi sosiaalisen median käyttäminen yhteydenpitoon, tiedonetsintään, ajan tasalla pysymiseen sekä viihteeksi. Nikoskisen (2001, 30) saamien tulosten mukaan lähes 90 prosenttia käyttää Internetiä kaveri- ja ystäväverkostojen ylläpitämiseen. Yli puolet pitää Internetiä tärkeänä tiedon haun kannalta. (mt., 30.) Myös lohjalaisille yläasteikäisille nuorille sosiaalinen media toimii pääasiassa yhteydenpidon välineenä yksittäisiin ihmisiin, mutta myös jonkin verran ryhmiin. Selvityksessäni en erikseen kysynyt Internetin tärkeyttä tiedonhaussa, mutta sosiaalisen median avoimissa vastauksissa se tuli ilmi. Nikoskisen (2001, 31) mukaan suosittuja palveluja olivat yhteisösivustot, kuten Facebook ja IRC-Galleria, joita käyttivät reilu 67 prosenttia vastaajista. Lohjalaiset yläasteikäiset nuoret käyttävät enemmän Facebookia ja IRC-Galleriaa, joista ensinnä mainitun palvelun osuus on huomattavasti suurempi, kuin Nikoskisen vastaajat. 96 prosenttia sosiaalista mediaa käyttävistä vastaajista käyttää Facebookia ja 17 prosenttia IRC-Galleriaa. Kaikista vastaajista laskettuna luvut ovat 91 ja 16 prosenttia.

4.3 Vaikuttaminen

Olen käsitellyt vapaa-ajanviettoon liittyvää vaikuttamista luvussa 3.1. Vapaa-aika. Nuoren elämään liittyviin asioihin vaikuttamista on selvitetty kysymyksellä Mihin asioihin haluaisit vaikuttaa? Valmiina vaihtoehtoina olivat: perheeni asioihin, kouluni asioihin, oman asuinalueeni asioihin, asuinkuntani asioihin, valtakunnallisiin asioihin, globaaleihin asioihin. Lisäksi asetin avoimen vaihtoehdon sekä En osaa sanoa - ja En halua vaikuttaa mihinkään asioihin - vaihtoehdot. Kysymykseen olisi ollut hyvä lisätä vielä vaihto poliittiset asiat, jotka ovat yhteneviä valtakunnallisiin asioihin mutta toisaalta aivan oma alueensa. Eniten kannatusta vastaajien keskuudessa saivat koulun ja perheen asiat, joihin 49 ja 45 prosenttia vastaajista haluaisi vaikuttaa. Oman asuinalueensa asioihin halusi vaikuttaa 22 prosenttia ja globaaleihin asioihin 14 prosenttia vastaajista. Asuinkunnan asiat sekä valtakunnalliset asiat saivat molemmat 10 prosentin kannatuksen. 4 prosenttia vastaajista oli käyttänyt avointa vastausvaihtoehtoa. Vastauksissa näkyi, että vastaajat haluaisivat vaikuttaa itseään lähellä oleviin asioihin, jotka ovat kuitenkin yhteydessä laajempiin kokonaisuuksiin. Esimerkiksi tuotteiden hinnat määräytyvät valtakunnallisilla ja paikallisilla perusteilla. Myös politiikka kiinnosti avoimen vaihtoehdon vastaajia. Globaalit asiat saivat myös maininnan vain hieman eri muodossa, joten globaalien asioiden prosenttiluku olisi 15. Vastaajista 32 prosenttia ei osaa sanoa mihin asioihin he haluavat vaikuttaa ja 9 prosenttia vastaajista ei halua vaikuttaa mihinkään asioihin. Lohjalaiset yläasteikäiset nuoret ovat kiinnostuneita vaikuttamaan itseään lähellä oleviin asioihin, mutta myös laajempien alueiden asiat kiinnostavat joitakin heistä. Suhteellisen suuri määrä ei osaa sanoa mihin asioihin he haluaisivat vaikuttaa. Mielestäni tässä on aikuisille pohdinnan paikka. Miten tarjota tietoa asioista niin, että jokainen tietäisi mihin asioihin haluaisi vaikuttaa? Kuitenkin vain 9 prosenttia lohjalaisista yläasteikäisistä nuorista ei halua vaikuttaa mihinkään asioihin.

Mieluisimpia vaikutuskanavia kysyttäessä vaihtoehtoina olivat sosiaalinen media, Internet-sivustot (Valtikka), Nuorisovaltuusto, poliittinen puolue, yhdistykset, en osaa sanoa sekä avoin vastaus. Sosiaalinen media oli vastaajien keskuudessa suosituin vaikutuskanava, sillä se sai 49 prosentin kannatuksen. Internet-sivustot saivat 37 prosenttia puolelleen, mutta muut vaihtoehdot jäivät alle 10 prosentin kannatukselle. Vastaajista 9 prosenttia valitsi vaikutuskanavaksi Nuorisovaltuuston, 6 prosenttia yh-

distykset ja 5 prosenttia poliittisen puolueen. Avointa vastausta hyödynsi 5 prosenttia vastaajista. Monet vastauksista vaikuttivat ennemminkin vaikuttamisen kohteilta kuin kanavilta. Esimerkiksi lehdet saivat maininnan. Yksi vastaus oli luettavissa poliittiseksi puolueeksi, joten prosenttiluvuksi tulisi 6 prosenttia. 39 prosenttia ei osannut ottaa kysymykseen kantaa. Tärkeitä vaikuttamiskanavia ovat esimerkiksi nuorisovaltuustot ja vastaavat vaikuttajaryhmät, oppilaskunnat sekä nuorisotalotoimikunnat ja muut nuorisotalolla toimivat ryhmät (Kiilakoski 2007, 8-20; Myllyniemi 2008, 51). Saamieni tulosten mukaan Internetin kautta tapahtuva vaikuttaminen on mieluisampaa lohjalaisille yläasteikäisille nuorille kuin erilaisten ryhmien kautta tapahtuva vaikuttaminen. Avoimissa vaihtoehdoissa ei tullut esille minkäänlaisia ryhmiin perustuvia vaikuttamiskanavia yhtä poliittiseksi puolueeksi laskettavaa vastausta lukuun ottamatta.

4.4 Tiedonhaku, huolet ja avunsaanti

Tutkimuskysymykset 2.b-d liittyivät huoliin sekä tiedon- ja avunsaantiin. Kysymykset olivat Millaisia huolia nuorilla on?, Ovatko nuoret saaneet apua huoliinsa? sekä Miltä taholta nuoret saavat tietoa ja apua? Tässä kappaleessa vastaan kyseisiin tutkimuskysymyksiin. Tiedonsaantia selvitin kysymyksellä Mistä haet tietoa nuorille suunnatuista vapaa-ajan aktiviteeteista? Kysymys oli monivalinta, jossa vastaaja sai valita korkeintaan kolme vaihtoehtoa. Keskiarvoisesti vastaaja valitsi 2,5 vaihtoehtoa. Halusimme selvittää asiaa, jotta Nuorisotoimi voisi kehittää toimintaansa ja sen markkinointia. 72 prosenttia vastaajista etsii tietoa nuorille suunnatuista vapaa-ajan aktiviteeteista kavereiltaan. Seuraavaksi suosituin oli Facebook prosenttiluvulla 56. Vastaajista 28 prosenttia vastaajista kuulee toiminnasta harrastusten kautta ja 20 prosenttia koulun kautta. 19 prosenttia vastaajista hakee tietoa vanhemmilta tai läheisiltä aikuisilta ja 11 prosenttia paikallislehdestä. Kaupungin Internet-sivuilta tietoa etsii 5 prosenttia vastaajista. Nuorisotiloilta tietoa hakee 4 prosenttia ja ilmaislehdistä 3 prosenttia. Avoimia vastausvaihtoehtoja hyödynsi yhteensä 8 prosenttia vastaajista. Ilta-lehti ja Google olivat eniten annetut vastaukset. 22 prosenttia vastaajista ei hae tietoa nuorille suunnatuista vapaa-ajan aktiviteeteista. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten eniten suosimat tiedonhakukanavat tässä asiassa ovat kaverit, Facebook sekä harrastukset, koulu ja vanhemmat tai läheiset aikuiset. Erityisnuorisotyö ei voi vaikuttaa suoraan siihen, miten tieto toiminnasta kulkee kavereiden välityksellä. Facebook on

selvästi suosituin tiedonhakukanava, jota Erityisnuorisotyö ja myös Katupalveluyhdistys Kartsa Ry voisivat käyttää. Koulujen kautta markkinoidessa voidaan tavoittaa helposti suuri määrä tietyn ikäisiä ja tietyillä alueilla asuvia nuoria. Markkinointia kannattaa myös suunnata nuorten vanhemmille, sillä moni nuori kuulee aktiviteeteista heidän kauttaan.

Erityisnuorisotyötä kiinnosti, millaisia huolia nuorilla on. Valmiiksi vaihtoehtoiksi kysymykseen asetin kouluhuolet, kaverisuhteisiin liittyvät huolet, perhehuolet, muihin ihmissuhteisiin liittyvät huolet, vapaa-aikaan liittyvät huolet, ulkonäköhuolet, terveyshuolet, tulevaisuuteen liittyvät huolet, taloudelliset huolet, minulla ei ole mitään huolia sekä avoin vaihtoehto. Kysymys oli monivalinta ja keskiarvoisesti yksi vastaaja valitsi 2,9 vaihtoehtoa. 45 prosentilla vastaajista oli kouluhuolia. 39 prosentilla vastaajista oli ulkonäköhuolia ja tulevaisuuteen liittyviä huolia. Kaverisuhteisiin liittyviä huolia oli 28 prosentilla, perhehuolia ja muihin ihmissuhteisiin liittyviä huolia sekä terveyshuolia oli 23 prosentilla vastaajista. 19 prosenttia koki, että heillä on taloudellisia huolia ja 18 prosentilla oli vapaa-aikaan liittyviä huolia. 30 prosentilla vastaajista ei ollut mitään huolia. Avointa vastausvaihtoehtoa oli käyttänyt 5 prosenttia vastaajista. Pystyin lajittelemaan annetut vastaukset jo olemassa oleviin ryhmiin. Vastausten lajitteleminen on oma näkemykseni asiasta, vaikka pyrinkin objektiivisuuteen. Muihin ihmissuhteisiin liittyviä huolia oli avoimet vastaukset mukaan luettuna 27 prosentilla vastaajista. Avoimet vastaukset huomioiden taloudellisia huolia oli 20 prosentilla. Muut avoimet vastaukset eivät vaikuttaneet yllä oleviin prosenttilukuihin. Selvästi eniten lojhalaisia yläasteikäisiä nuoria huolettavat kouluun sekä hieman vähemmän kaverisuhteisiin liittyvät asiat.

Vastaajilta kysyttiin lisäksi ovatko he hakeneet apua itselleen tai kaverilleen huolen tai muun syyn takia. 20 prosenttia oli hakenut apua, joten 80 prosenttia ei ollut. Myönteisen vastauksen annettuaan vastaaja siirtyi antamaan kouluarvosanan avulla. Kielteisestä vastauksesta kysely siirsi vastaajan seuraavaan aihepiiriin. 6 prosenttia apua hakeneista antoi arvosanan 4 eli he eivät saaneet ollenkaan apua. Arvosanaa 5 ei antanut yksikään vastaaja. 13 prosenttia vastaajista antoi arvosanan 6 ja 16 prosenttia arvosanan 7. 35 prosenttia vastaajista valitsi vaihtoehdon 8. Arvosanan 9 antoi 19 prosenttia ja arvosanan 10 antoi 10 prosenttia apua hakeneista vastaajista. Hyvän tai kiitettävän kouluarvosanan eli 8-10 antoi yhteensä 65 prosenttia apua ha-

keneista. 35 prosenttia sai tätä huonompaa apua. Huomiota tulisi kiinnittää erityisesti alle arvosanan 7 vastanneiden määrään, joka oli 19 prosenttia. Jokaisen tulisi saada edes tyydyttävää apua sitä tarvitessaan.

Halusimme tietää kenen kanssa nuoret keskustelevat huolettavista asioista ja hankkivat tarvitsemaansa tietoa, joten kysyimme sitä seuraavasti: Mistä koet saavasi parhaiten tietoa itseäsi huolettavista asioista? Vastaajan tuli asettaa enintään viisi vastausvaihtoehtokuvaa tärkeysjärjestykseen. Kysymykseen ei voinut lisätä avointa vastausta, joten yritin huomioida mahdollisimman monipuolisesti vastausvaihtoehdot. Päädyin seuraaviin vastausmahdollisuuksiin: nuorisotyöntekijät, vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset, muut nuoret, nuorille suunnatut tietosivustot Internetissä, muut aikuiset, läheiset kaverit, Lohjan kaupungin Internetsivut, opettajat, Nuorisotoimen tai LINKIN Internet-sivut, terveydenhoitaja/koulukuraattori/psykologi, sisarukset, harrastuskaverit, tyttö- tai poikaystävä, en keneltäkään, nettituttavat, muut palvelut kuten auttava puhelin sekä harrastusten ohjaajat. Esittelen saamani tulokset kolmessa ryhmässä. Ensimmäinen ryhmä muodostuu nuorta lähellä olevista aikuisista ja nuorista. Toisena ryhmänä ovat nettituttavat ja kolmas ryhmä muodostuu viranhaltijoista sekä muista virallisemmista tahoista.

Läheisten kavereiden osalta tilanne oli seuraavanlainen: ensimmäiseksi vaihtoehdon asetti 38 prosenttia, toiseksi 23 prosenttia, kolmanneksi 14 prosenttia, neljänneksi 7 prosenttia ja viidenneksi 3 prosenttia. Kolmen tärkeimmän joukkoon läheiset kaverit asetti yhteensä 75 prosenttia vastaajista. 15 prosenttia vastaajista ei valinnut läheisiä kavereita viiden tärkeimmän keskustelutahon joukkoon. Muiden nuorien kohdalla tilanne oli: ensimmäiseksi heidät asetti 4 prosenttia, toiseksi 8 prosenttia, kolmanneksi 6 prosenttia, neljänneksi ja viidenneksi 8 prosenttia. Yhteensä kolmen tärkeimmän joukkoon muut nuoret asetti 18 prosenttia. 66 prosenttia vastaajista ei valinnut muita nuoria viiden tärkeimmän joukkoon. 30 prosenttia vastaajista asetti vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset ensimmäiseksi, 18 prosenttia toiseksi, 10 prosenttia kolmanneksi, 8 prosenttia neljänneksi ja 4 prosentti viidenneksi. Kolmen tärkeimmän joukkoon vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset asetti yhteensä 58 prosenttia vastaajista. 71 prosentin mielestä he eivät kuuluneet viiden tärkeimmän keskustelutahon joukkoon. Muut aikuiset ensimmäiseksi asetti 2 prosenttia, toiseksi, kolmanneksi ja neljänneksi 6 prosenttia sekä viidenneksi 8 prosenttia. Kolmen tärkeimmän joukkoon

heidät asetti 14 prosenttia vastaajista. 72 prosenttia vastaajista ei asettanut kyseistä vaihtoehtoa viiden tärkeimmän joukkoon. Sisarusten osalta tilanne on seuraava: 6 prosenttia vastaajista asetti vaihtoehdon ensimmäiseksi, 15 prosenttia toiseksi ja kolmanneksi sekä 11 prosenttia neljänneksi ja 4 prosenttia viidenneksi. Yhteensä 37 prosenttia asetti sisarukset kolmen tärkeimmän joukkoon. Vaihtoehtoa ei asettanut viiden tärkeimmän joukkoon 48 prosenttia vastaajista. Harrastuskaverit tärkeimmiksi asetti 2 prosenttia vastaajista, toiseksi 10 prosenttia, kolmanneksi 12 prosenttia, neljänneksi 13 prosenttia ja viidenneksi 4 prosenttia. Vastaajista 24 prosenttia asetti harrastuskaverit kolmen tärkeimmän joukkoon. 59 prosenttia ei kokenut kyseisen vaihtoehdon kuuluvan viiden tärkeimmän joukkoon. Tyttö- tai poikaystävän ensimmäiseksi asetti 5 prosenttia vastaajista, toiseksi 3 prosenttia, kolmanneksi 8 prosenttia, neljänneksi 4 prosenttia ja viidenneksi 2 prosenttia. Kolmannen tärkeimmän joukkoon tyttö- tai poikaystävän asetti 15 prosenttia vastaajista. 79 prosenttia vastaajista ei asettanut kyseistä vaihtoehtoa viiden tärkeimmän joukkoon.

IRC - Galleriassa tehdyssä kyselyssä seurustelukumppaneiden ja nettituttujen merkitys keskustelukumppaneina on korostunut verrattuna Aika vapaalla - tutkimukseen. Myös niiden nuorten määrä, jotka eivät keskustele asioistaan kenenkään kanssa oli huomattavasti suurempi eli 22 prosenttia. (Myllyniemi 2009, 63.) Nettituttavien osalta tilanne oli aineistossani seuraava: ensimmäiseksi vaihtoehdon asetti 1 prosentti vastaajista, toiseksi 2 prosenttia, kolmanneksi 1 prosentti, neljänneksi 3 prosenttia ja viidenneksi 7 prosenttia. Kolmannen tärkeimmän joukkoon nettituttavat asetti 4 prosenttia vastaajista. 86 prosentin mielestä nettituttavat eivät olleet viiden tärkeimmän keskustelutahon joukossa. Aineistossani seurustelukumppanit tai nettituttavat viiden tärkeimmän keskustelutahon joukkoon valitsi murto-osa verrattuna Läheiset kaverit - tai Vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset -vaihtoehdot valinneisiin. Todella pieni osa oli valinnut En keneltäkään -vaihtoehdon etenkin kolmen tärkeimmän joukkoon. IRC-Galleria on ympäristönä erilainen, joten tulosten erilaisuus voisi viitata kyselyyn vastaajien valikoitumiseen.

Opettajat-vaihtoehdon osalta tilanne oli seuraavanlainen: ensimmäiseksi vaihtoehdon asetti 5 prosenttia, toiseksi 3 prosenttia, kolmanneksi ja neljänneksi 5 prosenttia ja viidenneksi 10 prosenttia. Kolmen tärkeimmän joukkoon läheiset kaverit asetti yhteensä 13 prosenttia vastaajista. 72 prosenttia vastaajista ei opettajia viiden tär-

keimmän keskustelutahon joukkoon. Muiden nuorien kohdalla tilanne oli: ensimmäiseksi heidät asetti 4 prosenttia, toiseksi 8 prosenttia, kolmanneksi 6 prosenttia, neljänneksi ja viidenneksi 8 prosenttia. Yhteensä kolmen tärkeimmän joukkoon muut nuoret asetti 18 prosenttia. 66 prosenttia vastaajista ei valinnut muita nuoria viiden tärkeimmän joukkoon. 30 prosenttia vastaajista asetti vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset ensimmäiseksi, 18 prosenttia toiseksi, 10 prosenttia kolmanneksi, 8 prosenttia neljänneksi ja 4 prosentti viidenneksi. Kolmen tärkeimmän joukkoon vanhemmat tai muut perhepiirin aikuiset asetti yhteensä 58 prosenttia vastaajista. 71 prosentin mielestä he eivät kuuluneet viiden tärkeimmän keskustelutahon joukkoon. Muut aikuiset ensimmäiseksi asetti 2 prosenttia, toiseksi, kolmanneksi ja neljänneksi 6 prosenttia sekä viidenneksi 8 prosenttia. Kolmen tärkeimmän joukkoon heidät asetti 14 prosenttia vastaajista. 72 prosenttia vastaajista ei asettanut kyseistä vaihtoehtoa viiden tärkeimmän joukkoon. Sisarusten osalta tilanne on seuraava: 6 prosenttia vastaajista asetti vaihtoehdon ensimmäiseksi, 15 prosenttia toiseksi ja kolmanneksi sekä 11 prosenttia neljänneksi ja 4 prosenttia viidenneksi. Yhteensä 37 prosenttia asetti sisarukset kolmen tärkeimmän joukkoon. Vaihtoehtoa ei asettanut viiden tärkeimmän joukkoon 48 prosenttia vastaajista. Harrastuskaverit tärkeimmiksi asetti 2 prosenttia vastaajista, toiseksi 10 prosenttia, kolmanneksi 12 prosenttia, neljänneksi 13 prosenttia ja viidenneksi 4 prosenttia. Vastaajista 24 prosenttia asetti harrastuskaverit kolmen tärkeimmän joukkoon. 59 prosenttia ei kokenut kyseisen vaihtoehdon kuuluvan viiden tärkeimmän joukkoon. Tyttö- tai poikaystävän ensimmäiseksi asetti 5 prosenttia vastaajista, toiseksi 3 prosenttia, kolmanneksi 8 prosenttia, neljänneksi 4 prosenttia ja viidenneksi 2 prosenttia. Kolmannen tärkeimmän joukkoon tyttö- tai poikaystävän asetti 15 prosenttia vastaajista. 79 prosenttia vastaajista ei asettanut kyseistä vaihtoehtoa viiden tärkeimmän joukkoon.

Vaikeista asioista nuoret puhuvat useimmin eli 60 prosentissa tapauksia ystävien kanssa. Toisena tulevat vanhemmat 54 prosentilla. 87 prosenttia alle 15-vuotiaista keskustelee useimmin vanhempiansa kanssa. Ystävien ja sisarusten merkitys kasvaa iän myötä. Nuoren iällä on paljon vaikutusta siihen, kenen kanssa hän asioistaan keskustelee. Psykologin ja erityisesti seurustelukumppanin tai puolison kanssa keskustellaan enemmän iän myötä, kun taas opettajien ja nuorisotyöntekijöiden merkitys laskee. Koulun terveydenhoitajan tai koulukuraattorin kanssa keskustelee neljä prosenttia. Tyttöjen ja poikien välillä ei ole suuria eroja siinä, kenen kanssa he keskuste-

levat vaikeista asioista. Tytöt puhuvat seurustelukumppanilleen tai puolisolleen sekä sisaruksilleen hieman enemmän kuin pojat. Vaikeista asioista puhutaan useammin samaa sukupuolta olevan ja yli viisi vuotta vanhemman sisaruksen kanssa. Pojat puhuvat sen sijaan enemmän nettituttujen tai harrastuskavereiden kanssa kuin tytöt. (Myllyniemi 2009, 59, 62.) Kaiken kaikkiaan lohjalaiset yläasteikäiset nuoret keskustelvat eniten huolettavista asioista läheisten kavereiden kanssa, vanhempien tai muiden perhepiirin aikuisten, sisarusten tai harrastuskavereiden kanssa. Tulokset ovat yhteneväiset Myllyniemen saamiin tuloksiin. Tulevaisuudessa saamiani tuloksia voisi verrata esimerkiksi toisen asteen tuloksiin, jolloin voitaisiin nähdä noudattaako lohjalaisten nuorten tilanne Myllyniemen esittämää kaavaa. Tuloksissani kavereiden merkitys kasvaa iän myötä, mutta muuten en löytänyt lineaarista merkityksen kasvamista iän myötä Myllyniemen mainitsemien tahojen joukosta. Seurustelukumppanin merkitys vaikuttaisi vähentyvän iän myötä, mikä on päinvastainen kehityssuunta Myllyniemen tuloksiin verrattuna. Huomioin laskuissani kolmen tärkeimmän joukkoon vaihtoehdot valinneet vastaajat. Tytöt ja pojat pitävät seurustelukumppaneita ja nettituttavia yhtä tärkeinä keskustelukumppaneina. Sen sijaan tytöt pitävät sisarusia hieman suuremmassa arvossa kuin pojat ja pojat suosivat nettituttavia enemmän kuin tytöt. Sukupuolten välisessä vertailussa saamissani tuloksissa on joitakin eroja Myllyniemen tuloksiin, mutta myös yhteneväisyyksiä. Huonoiten hyödynnettyjä keskustelutahoja ovat muut palvelut, kuten Auttava puhelin, Nuorisotoimen ja LINKIN Internet-sivut sekä Lohjan kaupungin Internet-sivut.

5 ARVIOINTI

Tehdyn selvityksen arviointi on tärkeää. Tulevaisuudessa saatetaan tehdä vastaavanlainen selvitys toisen asteen opiskelijoille, joten on tärkeää tietää, soveltuuko tämän kaltainen selvitys palveluntarpeen kartoittamiseen. Selvitystä lähdettiin tekemään yhteistyökumppaneiden kanssa. Kohtuullisen vähäinen aktiivisuus yhteistyötahtojen puolelta kuitenkin johti siihen, ettei heidän kiinnostuksen kohteensa näy suurimmassa osassa selvityksen sisältöä. Vain Katupalveluyhdistys Kartsa Ry oli aktiivinen, mutta asiaan vaikutti sen erityisasema yhteistyökumppaneiden joukossa. Arvioinnissa näkökulmina ovat erityisnuorisotyön yksikön ja minun kokemukseni selvityk-

sen onnistumisesta. Selvityksen onnistuminen liittyy saadun tiedon käyttökelpoisuuteen palveluiden kehittämisen näkökulmasta. Nuorten ja yhteistyökumppaneiden näkemykset on jätetty ulkopuolelle, koska kehittämistoimenpiteet muodostetaan saatujen tietojen perusteella erityisnuorisotyön tiimissä.

5.1 Tutkimuksen arviointi

Selvityksen tavoitteena oli selvittää nuorten omia ajatuksia heidän vapaa-ajastaan ja palveluntarpeestaan. Kyselylomake ei ole paras mahdollinen tapa kerätä tietoa nuorelta kohderyhmältä lomakkeen yksitoikkoisuuden takia. Mielestäni nuorelle kohderyhmälle toimisi paremmin osallistavampi tapa, esimerkiksi ryhmäkeskustelut yhdistettynä kirjalliseen menetelmään ja yksilöosioon. Selvitykseen tarvittiin sen luonteen vuoksi kuitenkin laajaa kohderyhmää. Sellaisen joukon haastattelemine muulla kuin elektronisella kyselylomakkeella olisi ollut mahdotonta käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Koska päädyimme kyselylomakkeeseen, yritimme pitää kysymysten määrän kohtuullisena samoin kuin vastaamiseen käytettävän ajan. Halusimme, että nuoret jaksaisivat keskittyä kyselyn täyttämiseen loppuun asti. Yksi kysymyksistä oli muodoltaan hauskempi, koska siinä liikuteltiin tekstiä sisältäviä kuvia tärkeysjärjestykseen. Muotoilu mahdollisti asioiden helpon tärkeysjärjestykseen laittamisen, mutta se myös lisäsi vaihtelua kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen toteutui tehokkaasti, kun menin itse paikalle kouluille. Niiden koulujen kanssa, joiden kanssa sovin koulun itsensä hoitavan kyselyyn vastaamisen, oli haasteita. Käytännön toteutuksen toimivuuden ja tehokkuuden näkökulmasta olisi ollut parempi, että olisin ollut henkilökohtaisesti paikalla kaikissa kouluissa ja ohjannut vastaustilanteet.

Tutkimuksen tarkoituksena oli saada tietoa lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-ajanvietosta ja palveluntarpeesta. Tiedon tuli olla sellaista, että sen pohjalta toimintaa voitaisiin kehittää. Osa kysymyksistä onnistui tuottamaan hyvin käyttökelpoista tietoa, mutta muutamasta hyödyllinen tieto uupui. Syynä tähän koin olevan epävarmuus siitä, miten vastaaja on kysymyksen ymmärtänyt. Lisäksi vastauksissa ei ollut suurta vaihtelua, mistä voisi tehdä selviä yleistyksiä. Tärkeimmistä asioista selvityksen avulla saimme tietoa. Emme halunneet tehdä kyselyä, jonka tuloksia ei hyödynnettäisi laajalti. Tulen henkilökohtaisesti viemään opinnäytetyöni antia Katupalve-

luhdistys Kartsa Ry:n käyttöön. Lisäksi Sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittäväällä projektillani on osittain temaattinen yhteys opinnäytetyöhöni. Tulen siis viemään tuloksia eteenpäin myös projektini kautta.

5.2 Aineiston luotettavuus

Lisäsin kysymyksiin yhden kontrollikysymyksen, jolla tarkastellaan sitä, onko vastaaja ollut johdonmukainen vastauksissaan. Tällä keinolla halusin parantaa kyselyn luotettavuutta. Kontrollikysymyksen vastaukset olen käsitellyt kappaleessa 3.1 Vapaa-ajan määrä ja vaikutusmahdollisuudet. Laskin kyselyn vastausprosentin vastaustilanteessa paikalla olleiden oppilaiden vastauksista. Selvitin kuinka monta oppilasta jokaisella luokalla oli ja laskin tai selvitin, kuinka monta heistä oli vastaamassa kyselyyn. Kyselyn tuloksista näin moniko vastaustilanteessa mukana olleista jätti vastaamatta kyselyyn. Voi myös olla, että vastaajat kohtasivat teknisiä ongelmia eivätkä vastaukset tallentuneet. Erään koulun kohdalla luokkien oppilasmäärästä 13 oli poissa kun luokat vastasivat kyselyyn, mutta kaikki paikalla olleet olivat vastanneet kyselyyn. Kyseisen koulun vastausprosentiksi muodostui siis 100 prosenttia, koska kaikki joille annettiin mahdollisuus vastata kyselyyn, myös vastasivat siihen. Toisen koulun kohdalla mukaan valituista 56 oppilaasta vastaustilanteessa paikalla oli 51. Kyselyyn vastasi 35 oppilasta eli vastausprosentiksi muodostui kyseisen koulun osalta 69 prosenttia, joka on hieman pieni vastausprosentti. Ensimmäisen koulun vastaamistilanteessa en huomannut laskea paikalla olleita oppilaita. Yritin selvittää tämän ja kahden itsenäisesti vastaamistilanteet hoitaneen koulun rehtoreilta tiedot kyselyyn vastanneista luokista. Valitettavasti en saanut vastauksia, joten en voi arvioida näiden koulujen osalta vastausprosentteja. Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastasi 171 yläasteikäistä nuorta, joista 165 ovat lohjalaisia tai kuntaliitosten jälkeen lohjalaisia. Tuloksiin valitsin mukaan vain tällä hetkellä lohjalaisia olevat eli 158 vastaajaa, koska he ovat Nuorisotoimen palveluiden pääkäyttäjää. Vertailua muiden, Lohjaan aikanaan liittyvien alueiden, vastauksista olisi mielenkiintoista tehdä, mutta se ei ole mahdollista näillä vastaajamäärillä.

Vastaajamäärä jäi pienemmäksi arvioidusta noin 300 nuoresta, koska luokkien koko vaihteli tapauksittain. Lisäksi kahden koulun heikko vastaajamäärä aiheutti vastaajien kokonaismäärän pienenemisen. Opinnäytetyöni ja asettamiemme tutkimuskysymysten kannalta tilanne ei ollut ongelmallinen, mutta se asetti rajoituksia analysoinnille. Keskityin opinnäytetyöni tutkimuskysymystenasettelussa ylipäänsä lohjalaisten yläasteikäisten nuorten ajatuksiin ja toimintaan. Pidätydyin rajaamasta aineistosta vastauksia useamman tekijän perusteella. Vastaajamäärä oli riittävä tarkasteltaessa vastauksia yhden tekijän näkökulmasta. Alueellinen näkökulma sen sijaan vaarantui yhden alueen koulun osalta erittäin heikon vastaajamäärän takia. Toisessa itsenäisesti vastanneessa koulussa on oppilaita samoilta alueilta kuin kyselyyn jo vastanneissa kouluissa. En voinut ottaa analysointiin mukaan kielinäkökulmaa ruotsinkielistä koulua käyvien vastaajien vähäisyyden takia. Näyteaineistoni olisi voinut olla kattavampi ja näin ollen luotettavampi. Selvityksen luonteesta johtuen kuitenkin totean, että saamani tulokset kertovat pääsääntöisesti lohjalaisten yläasteikäisten nuorten näkemykset tutkituista asioista. Esimerkiksi Sammatin alueen olematon edustus aineistossa saattaisi vaikuttaa tuloksiin tapahtumien järjestämisen alueista. Sammatin nuoret eivät välttämättä pääse osallistumaan keskustan tapahtumiin. Tämä huomio on hyvä tiedostaa kehittämisen suuntaviivoja hahmottaessa.

Hyödyntäessäni paljon avoimia vastausvaihtoehtoja asetin itseni alttiiksi monenlaisille vastauksille, joista osa saattaisi olla leikillään kirjoitettuja ja osa pitää sisällään erittäin tärkeää tietoa. Leikillään annetut vastaukset ovat yhtä tärkeitä kuin tosissaan annetut, koska nekin kertovat omaa tarinaansa vastaajien kokemuksista. Niitä analysoitaessa tulee vain pitää mielessä, ettei nuori ole välttämättä ollut tosissaan. Vastauksen totuudellisuutta on tosin erittäin hankala arvioida, joten jokainen vastaus on otettava huomioon, mutta ei liian vakavalla mielellä.

5.3 Yhteistutkimus palveluiden kehittämisen pohjana

Selvitystä lähdettiin tekemään yhteistutkimus-periaatteella, joka tarkoittaa, että kysymystenasetteluissa kuultiin Erityisnuorisotyön yhteistyökumppaneita ja tulosten analysoinnin jälkeen he voivat saada tuloksia käyttöönsä niin halutessaan. Konsultointi hoidettiin erityisnuorisotyön puolelta tapaamisissa, mutta myös sähköpostitse kautta-

ni. Sähköpostin kautta osallistuminen oli heikkoa, mutta tapaamisten kautta saimme ideoita selvityksen sisällöiksi. Kokonaisvaltaisen monen toimijan yhteistutkimuksen suunnitteluun tarvittaisiin enemmän aikaa ja motivointia. Henkilökohtaiset tapaamiset yhteistyökumppaneiden kanssa voisivat sitouttaa toimintaan. Selvityksen taustalla oli kuitenkin Erityisnuorisotyön toiminnan kehittäminen, joten yhteistyökumppaneiden osallistuminen kyselyn suunnitteluvaiheeseen ei ollut pakollista. Tulokset tulevat pääsääntöisesti Nuorisotoimen käyttöön, mutta niitä jaetaan soveltuvin osin yhteistyökumppaneille heidän kiinnostustensa mukaan.

Yhteistutkimuksessa vaarana on, että kyselyn sisällöstä tulee laaja ja rikkonainen. Toimijoilla voi olla hyvin erilaisia näkemyksiä siitä, mitä asioita tulisi selvittää. Tässä kyselyssä aktiivisin sisällön suunnitteluun osallistunut taho oli Katupalveluyhdistys Kartsa Ry, jonka toiveet liittyivät hyvin samankaltaisiin asioihin kuin Erityisnuorisotyöllä. Yhdistyksen aktiivisuuteen vaikutti varmasti se, että toimin itse aktiivisesti yhdistyksessä ja olen sen hallituksen jäsen, joten pystyin tuomaan paremmin tietoa kyselyn luonteesta ja tarkoituksesta yhdistyksen tietoon verrattuna muihin yhteistyökumppaneihin.

5.4 Koulun kanssa tehtävä yhteistyö – aina haasteellista?

Kyselyyn vastaaminen toteutui erinomaisesti kolmessa koulussa, mutta kahdessa koulussa huonommin. Kouluilla tehdään paljon kyselyitä ja osa on vaativia ja aikaa vieviä. Opetussuunnitelmat asettavat koulupäivien sisällölle vaatimuksia, joiden tulisi toteutua. Monet ylimääräiset asiat vievät aikaa pois määritellyiltä opetuksen sisällöiltä. Ymmärsin hyvin, että ensireaktio opiskelijan ja Nuorisotoimen kyselyyn vaikutti olleen ajatus ylimääräisestä työstä. Monet rehtorit tarttuivat toimeen ja vaikuttivat loppujenlopuksi asennoituvan kyselyyn myönteisesti. Heidän kanssaan oli helppoa ja palkitsevaa työskennellä. Käytännön järjestelyt toteutuivat erittäin hyvin ja henkilökunta oli ystävällistä niillä kouluilla, joissa vierailin. Sain vierailuista intoa ja motivaatiota jatkaa opinnäytetyöni parissa sekä perehtyä aiheeseen liittyvään materiaaliin. Oli innoittavaa huomata, että koulut ovat kiinnostuneita nuorten asioista ja kokemuksista myös koulumaailman ulkopuolisista asioista, joita kyselyssäni selvitin. Tapaamani rehtorit olivat hyvin kiinnostuneita saamaan tutkimustulokset nähtäväkseen, mi-

kä antoi minulle tunteen työni merkittävydestä myös koulujen näkökulmasta. Huolehdin, että rehtorit saavat tuloksia käyttöönsä kun opinnäytetyöni on hyväksytty. Tarjoan heille mahdollisuutta tutustua tuottamaani sisältöön oman kiinnostuksensa mukaan sähköpostitse.

Uskon, että tulevaisuudessa koulujen kanssa tehtävä yhteistyö tulee monipuolistumaan ja helpottumaan nuorisotyön alalla. Esimerkiksi Humanistisessa ammattikorkeakoulussa HUMAK:issa yhteisöpedagogi-opiskelijat tekevät opintojaan yhteistyössä peruskoulujen sekä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Yhteistyön tuloksena kehittyy uusia toimintamalleja, jotka on luotu toimintaympäristöön sopiviksi. Muutos tarvitsee aikaa ja totuttelua puolin ja toisin, mutta yhteistyö vaikuttaisi tullessa jäädäkseen. Huomasin omakohtaisesti, että yhteistyön sujuvuus on pitkälti organisaatioiden taustalla toimivien henkilöiden halusta ja asennoitumisesta kiinni, vaikka on myös muitakin vaikuttavia tekijöitä. Hyvien vuorovaikutussuhteiden ja yhteistyön luomista ei voi liiaksi korostaa.

6 KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT

Tekemäni selvityksen pohjalta olen muotoillut Erityisnuorisotyön palveluiden ja toiminnan kehittämisen suuntaviivoja. Yksittäisiä kehittämistoimenpiteitä en ole määritellyt, koska en itse ole mukana kehittämässä toimintaa. Aikataululliset tekijät sekä resurssit vaikuttavat kehittämisen etenemiseen ja toimintatapoihin. Konkreettiset toimenpiteet on syytä suunnitella vasta, kun tietty alue otetaan kehittämisen kohteeksi. Olen seuraavassa jaotellut kehittämisen suuntaviivat aihealueittain.

6.1 Vapaa-ajan aktiviteetit

Nuorista hyvin suuren osan mielestä kaikkein mukavinta ajanviettoa on olla ulkona kavereiden kanssa, mikä voi tarkoittaa monenlaista yhdessäoloa ilman ohjattua ja järjestettyä toimintaa. (Nikoskinen 2011, 28–29.) Erityisesti 15–19-vuotiaat nuoret pitävät ajan viettämistä kavereiden kanssa tärkeimpänä (Myllyniemi 2009, 30). Toimin-

nan omaehtoisuus voi vaikuttaa tapaamispaikkojen valintaan. Nuorille suunnatun toiminnan tulisi olla nuorta kiinnostavaa ja omaehtoisen sitoutumisen sallivaa eli ei jäsenyyteen perustuvaa. (Nikoskinen 2011, 29.) Kyselyyni vastanneet eivät nimenneet varsinaisia palveluita, joita Lohjalta puuttuisi. Toiveena oli keskeisellä paikalla sijaitseva vapaaseen oleskeluun tarkoitettu tila, joka olisi hyvin avoinna. Tällainen tila vaikuttaisi liittyvän Nikoskisen ja Myllyniemen esittämiin ajatuksiin vapaa-ajanvieton vapaamuotoisesta ja sosiaalisesta luonteesta. Mtv3 Uutisten teettämässä kyselyssä ilmeni, että 47 prosenttia suomalaisista kokee perheen arjen olevan aivan liian aikataulutettua (Åberg 2012). Lisäksi 34 prosenttia kokee sen olevan hieman liian aikataulutettua. 2 prosenttia toivoisi perheen arjen olevan enemmän aikataulutettua. (mt.) Yhteiskunnassa vaikuttaisi lisääntyvän toive vapaamuotoisemmasta tekemisestä ja olemisesta. Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten toiveet saattavat olla samansuuntaiset. Perhe ja koti ovat näille nuorille tärkeitä. Voi olla, että nuoret kaipaavat enemmän mahdollisuuksia olla keskenään vapaasti. Koulu ja harrastukset ovat aikuisten valvomia ja hyvin aikataulutettuja. Erityisesti arki täyttyy koulusta ja harrastuksista. Viikonloppuna on aikaa kyläilyyn sekä kavereilla että perhepiirissä ja perhetuttavilla. Ehkäpä Erityisnuorisotyön ei tarvitse kehittää kaikille nuorille säännöllistä ohjattua toimintaa, koska sille ei vaikuttaisi olevan kysyntää.

Musiikkitapahtumia ja liikunnallisia tapahtumia tulisi järjestää, koska niitä lohjalaiset yläasteikäiset nuoret toivovat. Erityisesti Ojamolla tai Virkkalassa tulisi järjestää musiikkitapahtumia, liikunnallisia tapahtumia ja discoja. Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistumiseen tulisi tarjota mahdollisuuksia esimerkiksi nuorisotilojen kautta, koska osa nuorista haluaisi osallistua. Koulussa tehtävän nuorisotyön yleistyessä toiminnan suunnittelu- ja toteuttamistyöhön voidaan tarjota entistä matalamman kynnyksen osallistumista. Koulussa tapahtuva suunnittelu tarjoaa monille sellaisillekin nuorille, jotka eivät käy nuorisotiloilla, mahdollisuuden osallistua. Koulujen omissa tapahtumissa on pitkään hyödynnetty oppilaiden kykyä tuottaa tapahtumiin sisältöä esimerkiksi näytelmien ja musiikkiesitysten muodossa. Nuoria suunnitteluun ja toteutukseen osallistamalla nuoret saadaan sitoutettua toimintaan. Tapahtumia tulisi järjestää ja markkinoida myös muualla kuin keskustan alueella esimerkiksi julisteiden avulla. Päiväkahvilaa on mainostettu monella eri alueella, mutta muuten käsitykseni on, että julistemainonta on keskittynyt keskusta-alueelle. Sosiaalisen median hyödyntäminen tapahtumien markkinoinnissa on edullista ja kattavaa. Sosiaalinen media le-

vittää tietoa niin nuorille itselleen kuin heidän kavereilleen. Koulujen kautta voidaan tavoittaa laajasti tietyn ikäiset nuoret. Toiminnan markkinoinnissa kannattaisi hyödyntää kouluja ja niiden omia tiedotuskäytänteitä. Koululaisten vanhemmille tieto kulkee Wilman kautta. Wilma on www-liittymä, jolla valitaan kurseja, arvioidaan, merkitään poissaoloja, selataan työjärjestyksiä ja paljon muuta (StarSoft Oy 2012). Käyttäjätunnuksilla pääsee näkemään ja tekemään määriteltyjä asioita. (mt.)

6.2 Kartsa ja päihteidenkäyttö

Kartsa vaikuttaisi tavoittavan suurin piirtein yhtä paljon lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria, päivysti se sitten perjantaina tai lauantaina. Päivystys on perinteisesti ollut perjantaisin, ellei lauantaina ole ollut erityistä ohjelmaa, kuten koulujen päättyminen. Kartsassa on pohdittu päivystyksen alkamisen siirtämistä aikaisempaan kellonaikaan, kuten iltakuuteen. Tällä hetkellä aikaisempaa päivystysajankohtaa on kokeiltu muutamia kertoja ja siitä on hyviä kokemuksia. Koska erot tavoittavuudessa perjantain ja lauantain välillä eivät olleet suuret, muutoksia tullaan tuskin tekemään. Kehittäminen tapahtuu muilla osa-alueilla. Vaikka aikuisten läsnäolo ei julkisilla paikoilla ole niinkään tärkeää lohjalaisten yläasteikäisten nuorten mielestä, Kartsan läsnäolo on kuitenkin perusteltua muista syistä. Kartsa auttaa päihtyneitä nuoria ja tarjoaa mahdollisuuden keskusteluun turvallisen ja luotettavan aikuisen kanssa. Kartsalaisten kannattaisi suosia huumoria ja rentoutta lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria lähestyttäessä päivystyksissä. Keskustelut ovat myöskin hyvä keino ottaa kontaktia. Päivystäjien koulutukseen tulisi lisätä nämä vinkit, jotta uudet päivystäjät saavat käsityksen siitä, miten heidän toivotaan toimivan päivystyksissä.

Kartsan toiminnan markkinoinnissa on hyödynnetty Kartsan kotisivuja, sosiaalista mediaa sekä vanhempainiltoja. Erityisnuorisotyön tiimistä on käyty kertomassa Kartsasta myös Lohjan alueen 7.-luokkalaisille. Kartsan tulisi aktivoitua sosiaalisen median käyttämisessä ja esimerkiksi kehittää vastaaville päivystäjille malli, jolla kertoa nuorille missä Kartsa päivystyksen aikana liikkuu. Kartsan Internet-sivuja on kehitetty, mutta monia parannuksia olisi mahdollista vielä tehdä. Tärkeimpänä kehittämistoimenpiteenä pidän sivujen aktiivista päivittämistä, joka kirjattaisiin vuosikelloon. Kartsa voi toimia Nuorisotoimen markkinointikanavana, koska yhteistyö on tiivistä.

Esimerkiksi tapahtumien lentolehtisten jakaminen nuorille antaa helpon keinon lähestyä vieraitakin nuoria. Tämänkaltaista markkinointia on jo jonkin verran tehty. Kartsapäivystyksissä käytettävä auto on huomiota herättävä kulkuneuvo, jota voisi hyödyntää enemmän liikkuvana mainostauluna.

Päihteiden käyttäminen oli yleisempää niillä lohjalaisilla yläasteikäisillä nuorilla, joilla oli itseään vanhempia kavereita lähimmässä kaveripiirissään. Erityisnuorisotyön asiakastyössä olisi hyvä huomioida vanhempien kavereiden vaikutus nuoren päihteidenkäyttöön. Esimerkiksi päihdetyöntekijä voisi kysyä asiakastapaamisissa nuorilta heidän kaveripiirinsä suhtautumisesta päihteidenkäyttöön, kun nuorta tuetaan kohti päihteetöntä nuoruutta. Suosituimmat päihteiden käyttämisen ympäristöt olivat kavereiden kanssa jonkun kotona ja kavereiden kanssa ulkona. Kartsan näkökulmasta tämä tarkoittaa, että monet nuoret ovat tavoitettavissa päihteitä käyttäessään. Toisinaan päivystyksissä tuntuu, ettei nuoria löydy mistään. Selityksenä voi olla, että nuoret ovat tällöin jonkun kotona eivätkä ulkona. Tällä hetkellä nuorten perjantai-iltaisia olinpaikkoja selvitetään toisinaan sosiaalisen median kautta.

6.3 Muut palvelut

Koska lohjalaiset yläasteikäiset nuoret keskustelivat eniten lähipiirinsä ihmisten kanssa heitä huolettavista asioista, en näe syytä miksi Erityisnuorisotyön pitäisi kehittää toimintaansa tässä suhteessa. Huonoiten hyödynnettyjä keskustelutahoja olivat muut palvelut, kuten Auttava puhelin, Nuorisotoimen ja LINKIN Internet-sivut sekä Lohjan kaupungin Internet-sivut. Kotisivuista voisi kehittää enemmän nuoria kiinnostavia ja tuoda sivustoja enemmän nuorten tietoisuuteen. Perustiedot Lohjan kaupungin Nuorisotoimesta löytyvät nimenomaisesti Internet-sivuilta eikä esimerkiksi sosiaalisesta mediasta. Tärkeää olisi, että Internet-sivuilla oleva tieto olisi ajantasaista. Jos sisältö on vanhentunutta tai väärää, sivuista ei ole hyötyä.

Erityisnuorisotyön Omin Jaloin – menetelmässä käsitellään kouluun, tulevaisuuteen ja kaverisuhteisiin liittyviä asioita (Blomqvist 2010, Liite1). Ulkonäköön liittyviä asioita ei käsitellä. Lohjalaisia yläasteikäisiä nuoria ulkonäkö kuitenkin huolettaa, joten itsetunteeseen ja – luottamukseen liittyvät tehtävät voisivat olla mahdollisia. Ulkonä-

köön liittyviin huoliin en usko Erityisnuorisotyön pystyvän vastaamaan muulla konkreettisella tavalla tai toisaalta tarvitsevankaan. Tulen tekemään Sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävänä projektina 13–29-vuotiaille suunnatuista palveluista palvelukartan Lohjalla. Palvelukartan avulla pyritään palveluihin ohjautumista ja palvelusta toiseen siirtymistä tehostamalla takaamaan oikeanlaisen palvelun saaminen. Toivon, että palvelukartta vaikuttaa lohjalaisten yläasteikäisten nuorten palvelun ja avunsaantiin positiivisesti.

Noin kolmasosa vastaajista ei tiedä mihin asioihin he haluaisivat vaikuttaa. Mielestäni nuorille tulisi tarjota monipuolisesti mahdollisuuksia tutustua erilaisiin vaikuttamisen kanaviin sekä aiheisiin. Tällöin nuori saa tietoa eri vaihtoehtoista ja voi itse valita mistä on kiinnostunut. Nuoria tulisi rohkaista kaikessa vuorovaikutuksessa omaaloitteellisuuteen vaikuttamisessa. Erityisnuorisotyöntekijöillä sekä Katupalveluyhdistys Kartsa Ry:n päivystäjillä tulisi olla tiedossa vähintäänkin muutama vaikuttamiskanava, jota voivat markkinoida kiinnostuneille nuorille. Internetin käyttöä vaikuttamiskanavana tulisi hyödyntää ja kehittää jatkossa, koska lohjalaiset yläasteikäiset nuoret sitä suosivat.

LÄHTEET

- Blomqvist, Kati 2010. Omin Jaloin–menetelmän ja siinä käytettävien kirjallisten tehtävien kehittäminen Lohjan kaupungin erityisnuorisotyössä. Diak. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö.
- Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita.
- Hernesmaa, Hannu 2003. Kartoitusta lohtajalaisten nuorten vapaa-ajanviettotavoista ja tyytyväisyydestä harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin Lohtajalla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Jauhiainen, Hanne 2010. ”Siellä tapaa kavereita ja on muutenkin hyvä tapa viettää aikaa”. Pielavetisten nuorten mielteitä heille suunnatuista palveluista ja osallistumisesta niihin. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.
- Kaartinen-Koutaniemi, Jaakko (toim.) 2012. Etsivässä työssä. Helsinki: LK-kirjat.
- Kartsa koulutus 1 Kartsa & Päivystäjä 2011.
- Lohjan kaupunki 2012a. Kaupunki. Kaupunkitietoa. Viitattu 24.4.2012. http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&id_sivu=11&alasivu=11
- Lohjan kaupunki 2012b. Kaupunki. Kaupunkitietoa. Elinkeinoelämä. Viitattu 28.8.2012. http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&id_sivu=148&alasivu=148
- Lohjan kaupunki 2012c. Kaupunki. Kaupunkitietoa. Lohja tilastoissa. Viitattu 28.8.2012. http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&id_sivu=1727&alasivu=1727
- Lohjan kaupunki 2012d. Nuorisotoimi. Erityisnuorisotyö. Viitattu 16.4.2012 http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&id_sivu=2110&alasivu=2110
- Nikoskinen, Elina 2011. Nuorten ABC-hengailu ilmiönä, tulkintoina ja toimenpiteinä. ABC-liikennemyymälä ja nuoret – tutkimushankkeen loppuraportti. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja B. Projektiraportit ja selvitykset 18, 2011.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Nuorisotoimi. Nuorisotyön kohteet ja rahoitus. Etsivä nuorisotyö. Viitattu 28.8.2012. http://www.minedu.fi/OPM/Nuorisotoimi/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoytus/etsiva_nuorisotyoy/
- Salmela-Aro, Katariina. Kaverit ja päihteiden käyttö. Tuloksia sosiaalisesta verkostanalyysistä. Psykologia 4/06, 303–304. Viitattu 5.4.2012. <http://elektra.helsinki.fi.ruka.humak.edu:2048/se/p/0355-1067/41/4/kaveritj.pdf>
- Salmivalli, Christina 2004. Nuori vertaisryhmässä. Tekeekö seura kaltaiseksi. Psykologia 05/04, 344–354. Viitattu 5.4.2012. <http://elektra.helsinki.fi/se/p/0355-1067/39/5/nuoriver.pdf>
- Salmivalli, Christina 2008. Kaverien kanssa, Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. 2. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä. Helsinki: WSOY.

StarSoft Oy 2012. Tuote-esittely. Wilma. Viitattu 13.9.2012.

<http://www.starsoft.fi/public/?q=node/54>

Valli, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu. Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus, 100–112.

Åberg, Matias 2012. Suomalaiset: Perheiden arki on liian aikataulutettua. 28.8.2012.

Mtv3.fi Uutiset. Kotimaa. Viitattu 11.9.2012.

<http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/08/1604750/suomalaiset-perheiden-arki-on-liian-aikataulutettua>

LIITTEET

Liite 1. Itsenäisesti vastanneiden koulujen rehtoreille sähköpostitse lähetetty ohjeistus tekstimuodossa suomeksi.

Hei!

Tässä ohjeistukset ATK-opettajalle ja linkki Webropol – kyselyyn. Lämmin kiitos yhteistyöstänne Nuorisotoimen ja minun itseni puolesta.

Mira Karjalainen

Hei ATK-opettaja!

Kiitos, että autat minua tämän kyselyn toteuttamisessa.

Ohessa linkki Webropol - kyselylomakkeeseen, joka koskee nuorten vapaa-aikaa ja palveluntarvetta. Lohjan Nuorisotoimi kehittää nuorille suunnattuja palveluita tutkimustulosten pohjalta. Voitte tallentaa linkin tietokoneiden Internet – selaimen suosikkeihin tai kirjanmerkkeihin etukäteen. Vaihtoehtoisesti voitte ohjeistaa nuoria syöttämään linkin Internet – selaimen osoitekenttään, mutta se voi viedä jonkin verran aikaa. Voitte toimia myös jollain muulla hyväksi katsomallanne tavalla.

Vastaukset käsitellään anonyymisti ja luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Jokaisella oppilaalla tulisi olla riittävästi aikaa ja rauhaa vastata kyselyyn. Toivoisinkin, että oppilaat keskittyisivät omiin vastauksiinsa ja antaisivat toisille vastausrauhan. Kyselyikkuna tulisi sulkea ennen kuin seuraava luokka saapuu paikalle. Toivon, että voisitte tarkistaa vastausten tallentumisen. Se tarkoittaa, että kyselyikkuna ei ole sininen vaan valkoinen tai suljettu.

Voitte ohjeistaa oppilaita seuraamaan kyselyssä olevia ohjeistuksia.

Vastaan mielelläni kyselyyn tai järjestelyihin liittyviin kysymyksiin. Puhelinnumero on 044–3397904.

Ystävällisin terveisin Mira Karjalainen, yhteisöpedagogi-opiskelija HUMAK

Liite 2. Itsenäisesti vastanneiden koulujen rehtoreille sähköpostitse lähetetty ohjeistus tekstimuodossa ruotsiksi.

Hej!

Här är instruktioner för ADB-läraren och en länk till Webropol - undersökningen. Ett varmt tack för ert samarbete med ungdomsväsendet och mig själv.

Mira Karjalainen

Hej ADB-läraren!

Tack för att hjälpa mig med denna undersökning.

Här är länken till Webropol - frågeformulär som gäller ungdomarnas fritid och behovet för tjänsten. Lojos Ungdomsväsendet utvecklar tjänster på grund av frågeresultat. Du kan lagra en länk till Internet webbläsarens favoriter eller bokmärken av datorer på förhand. Alternativt kan du instruera ungdomarna att ange adressen i webbläsarens adressfält, men det kan ta lite. Du kan också fungera på något annat sätt så som du anser att vara bäst.

Svar hanteras anonymt och konfidentiellt. Det är frivilligt att svara på den här undersökningen. Varje elev ska ha tillräcklig tid och ro att svara på undersökningen. Så jag hoppas att eleverna skulle fokusera på att svara på sina egna frågor och ge klasskamrater att svara i fred. Frågefönster bör stängas innan ankomsten av en ny klassgrupp. Jag önskar att du kunde se om svar har lagras. Detta innebär att frågefönstret inte är blått, men vitt eller stängt. Du kan anvisa elever att följa instruktioner som står i undersökningen.

Jag svarar gärna till frågor om undersökningen eller arrangemang. Mitt telefonnummer är 044-339 79 04.

Med vänliga hälsningar Mira Karjalainen, samhällspedagog - student HUMAK

Liite 3. Webropol-kysely

Sivu 1

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Tervetuloa vastaamaan kyselyyn!

Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Paina lopussa Lähetä-painiketta, jotta vastauksesi tallentuvat. Vastaa esitettyihin kysymyksiin ohjeistusten mukaisesti.

Perustiedot
Seuraavat kysymykset koskevat perustietoja.

Sukupuolesi? *

Mies

Nainen

Luokka-asteesi? *

7.lk

8.lk

9.lk

Koulusi? *

Anttilan koulu

Harjun koulu

Jämfeltin koulu

Källhagens skola

Mäntynummen koulu

Asuinsoitteesi postinumero? *

Valitse sen asuinsoitteesi postinumero, jossa vietät suurimman osan ajastasi. Vastataksesi kohtaan Muu, mikä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen postinumerosi tyhjään kenttään.

- 08100
- 08150
- 08200
- 08700
- 08350
- 08360
- 08450
- 08480
- 08500
- 08680
- 08700
- 08800
- 09220
- Muu, mikä?

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Vapaa-aika

Seuraavat kysymykset koskevat vapaa-aikaa ja harrastuksia.

Onko sinulla ohjattuja harrastuksia? *

Ohjattu harrastus tapahtuu toisen henkilön ohjaamana. Ohjattuja harrastuksia ovat esimerkiksi jaikapallojoukkueessa pelaaminen ja soittotunneilla käyminen. Vastataksesi kohtaan Kyllä, mitä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjään kenttään.

Kyllä,
mitä?

Ei

Seuraava ->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Mistä löysit harrastuksesi?

Kerro mistä tai keneltä sait tietää nykyisistä harrastuksistasi.

Seuraava →

Kuinka paljon voit vaikuttaa itse siihen, miten käytät vapaa-aikaasi? *

Valitse sopivin vaihtoehto oman kokemuksesi mukaan.

- Liikaa
- Hieman liikaa
- Sopivasti
- Hieman liian vähän
- Liian vähän
- Minulla ei ole vapaa-aikaa

Mistä haet tietoa nuorille suunnatuista vapaa-ajan aktiviteeteista? *

Valitse enintään kolme tärkeintä. Vapaa-ajan aktiviteeteilla tarkoitetaan esimerkiksi tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia, mutta myös muita mahdollisuuksia viettää vapaa-aikaa. Vastataksesi kohtiin Muualta, mistä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttään.

- Paikallislehdestä
- Ilmaislehdistä
- Facebookista
- Muualta sosiaalisesta mediasta, mistä?
- Kaupungin Internet-sivuilta
- Muualta Internetistä, mistä?
- Vanhemmilta tai läheisiltä aikuisilta
- Kavereilta
- Koulun kautta
- Harrastusten kautta
- Nuorisotiloilta
- Muualta, mistä?
- En hae tietoa

Kuinka tärkeäksi koet aikuisten läsnäolon vapaa-ajallasi? *

Valitse jokaisesta kohdasta sopivin vaihtoehto. 1= en pidä ollenkaan tärkeänä 2= pidän vähän tärkeänä 3= en osaa sanoa / en vietä vapaa-aikaani kyseisellä tavalla 4= pidän erittäin tärkeänä 5= pidän erittäin tärkeänä Vastataksesi kohtaan Muualla, missä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttään.

Nuorisotiloilla

Harrastuksissa

Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)

Muualta, missä?

	1	2	3	4	5
Nuorisotiloilla	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastuksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Muualta, missä?	☐	☐	☐	☐	☐

Miten toivoisit aikuisten lähestyvän sinua vapaa-ajallasi? *

Aikuiset voivat olla nuorisotyöntekijöitä, ohjaajia, vapaaehtoistyöntekijöitä tai tavallisia ihmisiä. Valitse niin monta sopivaa vaihtoehtoa jokaisessa kohdassa kuin haluat. Jos et vietä vapaa-aikaasi kyseisellä tavalla, valitse kohta En vietä. Vastataksesi kohtaan Muualla, missä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttään.

	Huumori	Asiallinen keskustelu	Määräily	Kurin pito	Rajojen asettaminen	Rento keskustelu	En osaa sanoa	En halua aikuisten lähestyvän minua vapaa-ajallani	En viettä
Nuorisotiloilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastuksissa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Julkisilla paikoilla (kaupat, kadut, jne.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muualla, missä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Vapaa-aika ja päihteet

Seuraavat kysymykset koskevat vapaa-aikaa ja päihteitä.

Oletko käyttänyt muita päihteitä kuin tupakkaa viimeisen vuoden aikana? *

Muilla päihteillä kuin tupakkatuotteilla tarkoitetaan alkoholia ja huumeita.

- Kyllä
- Ei

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Missä ympäristöissä käytät muita päihteitä kuin tupakkaa? Kuinka usein?

Valitse jokaisesta kohdasta sopivin vaihtoehto. Vastataksesi kohtaan Muualla, missä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttään.

	Useasti viikossa	Kerran viikossa	Muutaman kerran kuukaudessa	Muutaman kerran vuodessa	En käytä
Kavereiden kanssa ulkona	☐	☐	☐	☐	☐
Kavereiden kanssa jonkun kotona	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestetyissä nuorisotapahtumissa	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorison epävirallisissa kokoontumisissa	☐	☐	☐	☐	☐
Yksin kotona yhteydessä kavereihin	☐	☐	☐	☐	☐
Yksin kotona	☐	☐	☐	☐	☐
Yksin ulkona	☐	☐	☐	☐	☐
Muualla, missä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Palvelut

Seuraavat kysymykset koskevat nuorille suunnattuja palveluita Lohjan alueella.

Millaisia tapahtumia toivoisit Lohjalla järjestettävän nuorille? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Vastataksesi kohtaan Muut tapahtumat, mitä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjään kenttään.

- Musiikkitapahtumat
- Discot
- Taidetapahtumat
- Taitokisat
- Liikunnalliset tapahtumat
- En osaa sanoa tai En ole kiinnostunut
- Muut tapahtumat, mitä?

Missä järjestettävistä tapahtumista olet kiinnostunut? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Kokoavaa tapahtumaa markkinoidaan kaikilla Lohjan alueilla. Paikallista tapahtumaa markkinoidaan pääsääntöisesti vain sillä alueella, jolla se järjestetään.

- Oman alueen paikallisista tapahtumista
- Omalla alueella järjestettävistä kokoavista tapahtumista
- Keskustassa järjestettävistä kokoavista tapahtumista
- Jollain muulla alueella järjestettävistä kokoavista tapahtumista, missä?
- Jollain muulla alueella järjestettävistä paikallisista tapahtumista, missä?
- En ole kiinnostunut mistään tapahtumista

Haluaisitko osallistua tapahtuman tai toiminnan suunnitteluun ja/tai toteutukseen? *

- Kyllä

Ei

Onko sinulla mahdollisuus osallistua muulla kuin omalla asuinalueellasi järjestettäviin tapahtumiin? *

Kyllä

Ei

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Mihin asioihin haluaisit vaikuttaa? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Vastataksesi kohtaan Muihin asioihin, mihin? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttiin.

- Perheeni asioihin
- Kouluni asioihin
- Oman asuinalueeni asioihin
- Asuinkuntani asioihin
- Valtakunnallisiin asioihin
- Globaaleihin asioihin
- Muihin asioihin, mihin?
- En osaa sanoa
- En halua vaikuttaa mihinkään asioihin

Mitkä ovat sinulle mieluisimmat vaikutuskanavat? *

Valitse enintään kolme tärkeintä vaihtoehtoa. Vaikutuskanavat ovat palveluja, joiden kautta voit sanoa mielipiteesi ja ottaa kantaa sinua kiinnostaviin asioihin. Vastataksesi kohtaan Muu, mikä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttiin.

- Sosiaalinen media
- Internet-sivustot (Valtikka)
- Nuorisovaltuusto
- Poliittinen puolue
- Yhdistykset
- En osaa sanoa
- Muu, mikä?

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Minkä tyyppisiä huolia sinulla on? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Vastataksesi kohtaan Muut huolet, mitä? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjään kenttään.

- Kouluhuolet
- Kaveisuhteisiin liittyvät huolet
- Perhehuolet
- Muihin ihmissuhteisiin liittyvät huolet
- Vapaa-aikaan liittyvät huolet
- Ulkonäköhuolet
- Terveyshuolet
- Tulevaisuuteen liittyvät huolet
- Taloudelliset huolet
- Minulla ei ole mitään huolia
- Muut huolet, mitä?

Oletko hakenut apua itsellesi tai kaverillesi huolien tai muun syyn takia? *

- Kyllä
- Ei

Seuraava ->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Minkä kouluarvosanan antaisit saamallesi tai kaverisi saamalle avulle yleisesti?

Valitse sopivin vaihtoehto yleisen kokemuksesi mukaan..

- 4 / En saanut ollenkaan apua
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

Seuraava -->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Mistä koet saavasi parhaiten tietoa itseäsi huolettavista asioista? *

Aseta enintään viisi tärkeintä vaihtoehtoa tärkeysjärjestykseen ylhäälle. Laatikot liikkuvat painamalla hiiren vasemman näppäimen alas ja raahaamalla laatikko haluttuun kohtaan. Voit muuttaa järjestystä kunnes siirryt kyseisessä seuraavalla sivulle.

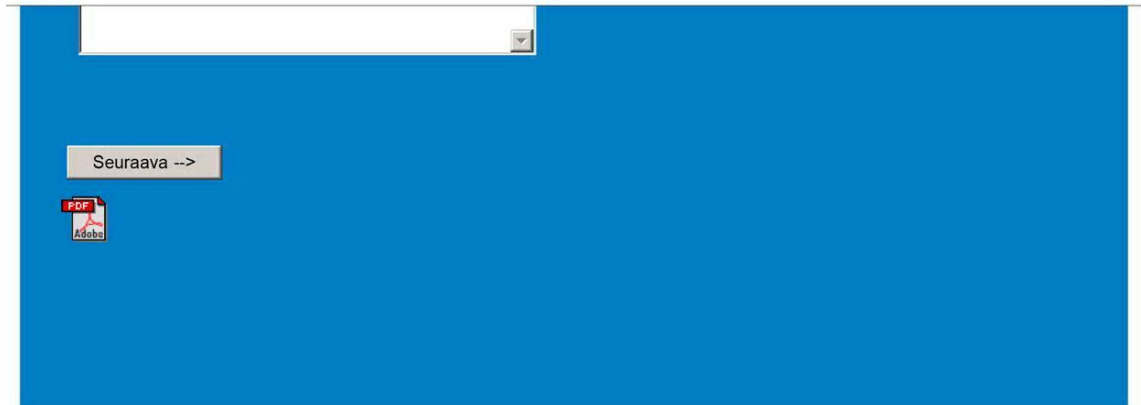
1 2 3 4 5

Nuorisorynnnekljat	Vanhemmat tai muut perhepiiriin aikuiset	Muut nuoret	Nuorille suunnatut tictoskustot Internetissä	Muut aikuiset
Läheiset kaverit	Lohjan kaupungin Internet-sivut	Opettajat	Nuorisotoimen ja LINKIN Internet-sivut	Terveydenhoitaja, koulukuraattori tai psykologi
Sisarukset	Harrastuskaverit	Tyttö- tai poika-ystävä	Luokkatakään	Nettututtavilta
Muuta palveluista, kuten Auttava puhelin	Harrastusten ohjaajat			

Resetoi kuvat

Mitä nuorille suunnattuja palveluita koet Lohjalta puuttuvan?

Kerro vapaasti ajatuksistasi nuorille suunnattujen puuttuvien palveluiden suhteen.

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Sosiaalinen media

Seuraavat kysymykset koskevat sosiaalisen median käyttöä.

Minkä verran sinulla on vapaa-aikaa? *

Valitse sopivin vaihtoehto oman kokemuksesi mukaan.

- Liian vähän
- Hieman liian vähän
- Sopivasti
- Hieman liikaa
- Liikaa

Käytätkö sosiaalisen median palveluita (esim. Facebook, IRC-Galleria, YouTube, MySpace)? *

- Kyllä
- Ei

Seuraava ->

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Mitä sosiaalisen median yhteisöjä ja palveluita käytät? Kuinka usein? *

Valitse sopivin vaihtoehto jokaisen palvelun kohdalla.

	Useasti päivässä	Kerran päivässä	Muutaman kerran viikossa	Muutaman kerran kuukaudessa	Hyvin harvoin	En käytä
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
IRC-Galleria	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomi24	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mikroblogit (Twitter/Qaiku/Jaiku)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit (Vuodatus/LiveJournal/Blogger)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linkkien ja uutisten jakopalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wikipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kuvat (Flickr/Photobucket)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Esitykset (SlideShare/Prezi)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Videot (YouTube/Vimeo)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Virtuaalimaailmat (Habbo Hotel/Second Life)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deittipalvelut (be2, Match)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikki (Last.fm/MySpace)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muut yhteisöpalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muut verkostoitumispalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mihin tarkoitukseen käytät sosiaalisen median palveluita? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Vastataksesi kohtaan Muuhun, mihin? valitse kohta ensin ja kirjoita sen jälkeen vastauksesi tyhjiin kenttiin.

- Keskustelen ryhmissä
- Keskustelen yksityisesti kaverin kanssa

Jaan sisältöä Muuhun, mihin?[Seuraava -->](#)

LOHJA

Lohjalaisten yläasteikäisten nuorten vapaa-aika ja palveluntarve

Loppu

Kiitos vastauksistasi! Painathan Lähetä-painiketta, jotta vastauksesi tallentuvat.

Lähetä

